

SZOCIÁLIS ÉS MUNKAÜGYI MINISZTERIUM

IPARITERMÉK-BONTÓ

RÉSZSZAKKÉPESÍTÉS

ADAPTÁLT KÖZPONTI PROGRAM

TANULÁSBAN AKADÁLYOZOTT TANULÓK SZÁMÁRA

2008

Készült a
Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet munkacsoportjában,
gyógypedagógusok és speciális szakiskolai pedagógusok közreműködésével

Jóváhagyási szám: 13327-11/2008. (VIII.1.)

IPARITERMÉK-BONTÓ

I. Általános irányelvek

1. A képzés szabályozásának jogi háttere

Az adaptált központi program

- a közoktatásról szóló többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény,
- a szakképzésről szóló többször módosított 1993. évi LXXVI. törvény,
- a gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. törvény,
- a gyermekek jogairól szóló 1991. LXIV. törvény (1989. november. 20. a New Yorkban aláírt a Gyermekek jogairól szóló Egyezmény alapján 23., 25., 28., 29. cikk
- az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló módosított 2003. évi CXXV. tv.
- a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. (IV. 1.) törvény,
- az Új Országos Fogyatékosügyi programról szóló 10/2006. (II. 16) OGY határozat

valamint

- a 10/2007. (II. 27.) SZMM rendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzékbe történő felvétel és törlés eljárási rendjéről szóló 1/2006. (II. 17.) OM rendelet módosításáról,
- a szakképzés megkezdésének és folytatásának feltételeiről, valamint a térségi integrált szakképző központ tanácsadó testületéről szóló 8/2006. (III. 23.) OM rendelet,
- az iskolai rendszerű szakképzésben részt vevő tanulók juttatásairól szóló 4/2002. (II. 26.) OM rendelet,
- a Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló módosított 243/2003. (XII. 7.) Kormányrendelet,
- a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről, valamint egyes jogszabályok módosításáról szóló 17/2004. (V. 20.) OM rendelet és a módosító 1/2006. (VI. 29.) OKM rendelet,
- a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról szóló módosított 2/2005. (III. 1.) OM rendelet,
- a 2/2005. (III. 1.) OM rendelet 2.sz. mellékleteként kiadott Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelésének, oktatásának irányelve alapján készült kerettanterv (választható az előkészítő szakiskola, a speciális szakiskola 9–10. évfolyamain az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelését, oktatását végző közoktatási intézmények számára),
- a nevelési intézmények működéséről szóló többször módosított 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelet,
- a közoktatási intézmények elhelyezésének és kialakításának építészeti-műszaki követelményeiről szóló 19/2002. (V. 8.) OM rendelet,
- a szakképzés-fejlesztési stratégia végrehajtásához szükséges intézkedésekről szóló 1057/2005. (V. 31.) Kormányhatározat
- a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szóló 20/2007. (V. 21.) SZMM rendelet,
- a 31 521 08 0000 00 00 Gyártósori gépkezelő, gépszerelő szakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó 21/2007. (V. 21.) SZMM rendelet (amely tartalmazza a 31 521 08 0100 21 03 Iparitermék-bontó részsakképesítés részsakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit) alapján készült.

A tanítási-tanulási folyamat szervezése során figyelembe kell venni a szakképző intézményt fenntartó helyi rendelkezéseit, az iskolaszék állásfoglalásait, a gyakorlati képzés megszervezésében közreműködő gazdálkodó szervezet igényeit.

A képzés megszervezéséhez a szakképzést folytató intézmény a jelen általános irányelvekben foglaltak, továbbá a központi programban a tananyagegységekre vonatkozóan leírtak alapján elkészíti a pedagógiai programjának részét alkotó szakmai programját és a meghatározott képzési időre vonatkozó megállapodást a gazdálkodó szervezettel. Ezen dokumentumokat a szakképző intézmény fenntartója hagyja jóvá.

2. A részsakképesítés OKJ-ban szereplő és egyéb adatai

A szakképesítés azonosító száma: 31 521 08 0100 21 03

A szakképesítés megnevezése: Iparitermék-bontó

Szakképesítések köre:

Elágazások: nincsenek

Hozzárendelt FEOR szám: 8193

Szakképzési évfolyamok száma: 2

Elmélet aránya: 30 %

Gyakorlat aránya: 70 %

Szakmai alapképzés (iskolai rendszerben): van

Időtartama (évben vagy félévben): 1 év

Szintvizsga (iskolai rendszerben): nem szervezhető

Ha szervezhető, mikor:

3. A képzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

Az elméleti és gyakorlati képzést a közoktatásról szóló törvény 17. §-ában szabályozott feltételekkel rendelkező pedagógus, illetve más szakember láthatja el:

- a szakmai elméleti tantárgyakat oktatóknak szakiránynak megfelelő felsőfokú (tanári) képesítéssel, illetve gyógypedagógiai tanári végzettséggel kell rendelkeznie.
- a gyakorlati képzést szakirányú főiskolai vagy szakiránynak megfelelő tanári végzettséggel, illetve felsőfokú végzettséget tanúsító szakoktatói oklevéllel, esetleg érettségivel és mestervizsgával és legalább öt éves szakmai gyakorlattal rendelkező szakember folytathat.
- a tanulók tanulásban való akadályozottságára, személyiségük eltérő fejlettségi szintjeire való tekintettel - speciális nevelési feladatok ellátására - szakirányú gyógypedagógiai tanár és a pedagógiai munkát segítő felsőfokú gyógypedagógiai asszisztens alkalmazása szükséges.
- a tanulásban akadályozottsághoz esetlegesen társuló egyéb problémák ellátása érdekében pszichológus, szociális munkás, szakorvos (egyéni szükséglet szerint).

Tárgyi feltételek

A szakmai elméleti tananyagegységek oktatását a szakképző intézménynek kell ellátnia, amelyhez az alábbiak szükségesek:

- **szaktanterem**
- **tanterem**
- **tanműhely**
- **oktatókabinet**

A szakmai elméleti tananyagegység oktatásához az alábbiak ajánlottak:

- *fémipari szaktanterem*: a szakmai elméleti tantárgyi oktatáshoz (szakmai- és anyagismeret, szakrajz),
- *számítástechnika szaktanterem*: a számítógép-kezelés oktatásához,
- *osztályterem* (megfelelő eszközökkel): a munkajogi ismeretek, a társadalmi kapcsolatok, a munka- és környezetvédelem, az egészséges életmód, a gazdasági és vállalkozási ismeretek tananyagegységek oktatásához.
- *A gyakorlati oktatás* csak az előírt felszereltségű tanműhelyben történhet. Ennek hiányában a szakképző intézmény más intézményekkel, gazdálkodó szervezetekkel együttműködve - a megállapodásban rögzített módon - gondoskodik a gyakorlati oktatás feltételeiről.
- **Iskolai /belső/tanműhely, oktató kabinet** kialakítása külső gyakorlati képzőhely igénybe vétele esetén is javasolt. Az oktató kabinetben kiscsoportos formában, illetve egyénileg történő foglalkoztatás biztosítja a szakmai elméleti ismeretek közvetlen gyakorlati megerősítését.

A szabadon választható tananyagegységek, az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs tanórai foglalkozások esetében a választott tananyagegység, illetve a foglalkozás jellegének megfelelő feltételek szükségesek.

A tanulószerveződés alapján végzett gyakorlati képzés tárgyi és személyi feltételeit a gazdálkodó szervezetnél az illetékes területi gazdasági kamara - adott esetben a szakképző iskola bevonásával - ellenőrzi. Az illetékes területi gazdasági kamara ellenőrzési joga kiterjed a szakképző iskola és a gazdálkodó szervezet közötti megállapodás alapján végzett gyakorlati képzés feltételeinek ellenőrzésére is.

Ennek hiányában a szakképző intézmény más intézményekkel, gazdálkodó szervezetekkel együttműködve – megállapodásban rögzített módon – gondoskodik a gyakorlati oktatás feltételeiről.

A tanulószerveződés alapján végzett gyakorlati képzés tárgyi és személyi feltételeit a gazdálkodó szervezetnél az illetékes területi gazdasági kamara – adott esetben a szakképző iskola bevonásával – ellenőrzi.

Az illetékes területi gazdasági kamara ellenőrzési joga kiterjed a szakképző iskola és a gazdálkodó szervezet közötti megállapodás alapján végzett gyakorlati képzés feltételeinek ellenőrzésére is.

4. A tanulók felvételének feltételei

A képzés megkezdésének szükséges feltételei:

Bemeneti kompetenciák:	-
Iskolai előképzettség:	nem igényel befejezett iskolai végzettséget
Szakmai előképzettség:	-
Előírt gyakorlat:	-
Elérhető kreditek mennyisége:	-
Pályaalkalmassági követelmények:	nem szükségesek
Szakmai alkalmassági követelmények:	nem szükségesek
Egészségügyi alkalmassági vizsgálat:	szükséges

A szakképesítés szakmai alkalmassági követelményhez kötött.

A képzésbe való belépés tanulásban akadályozottak körében a kötelező egészségügyi alkalmasság és a javasolt pályaalkalmassági feltételek megléte esetén, **egyéni elbírálás** szerint ajánlott.

Iskolarendszerben történő képzés esetén a képzésre jelentkező tanulónak pályaválasztási tanácsadáson és pályaalkalmassági vizsgálaton javasolt részt vennie, ahol gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi szempontok összegzése alapján véleményezik alkalmasságát a szakmára.

A képzésre jelentkező tanulóknak olyan - orvosok által meghatározott - egészségügyi feltételeknek kell megfelelniük, amelyek a képzésben való részvételt, valamint a szakképesítés megszerzését követően a folyamatos munkavégzést lehetővé teszik.

A képzésbe belépő tanuló tanulási akadályozottsága, személyiség fejlettsége alapján alkalmasnak kell lennie a kéziszerszámok mellett a különféle fémipari gépek és berendezések munkavédelmi előírásainak megfelelő betartására, azok biztonságos működtetésére, használatára és elsődleges karbantartására.

5. A részsakképesítés munkaterülete

A szakképesítéssel legjellemzőbben betölthető munkakör, foglalkozás:

A munkakör, foglalkozás	
FEOR száma	FEOR megnevezése
8193	Iparitermék-bontó

A szakképesítés munkaterületének rövid, jellemző leírása:

- Előkészíti a tevékenységet
- Az előző gyártási műveleti helytől átveszi a munkadarabot
- Végrehajtja a bontási folyamatot
- Megmunkáló gépeket kezel
- Ellenőrzést végez
- Elvégzi a napi karbantartást
- Dokumentálást végez
- Betartja a munka-, tűz- környezetvédelmi és minőségügyi előírásokat

A szakképesítéssel rokon szakképesítések	
azonosító száma	megnevezése
-	-

6. A képzés célja

A szakképesítés munkaterületéhez tartozó legjellemzőbb munkakörök, foglalkozások betöltéséhez szükséges kompetenciák elsajátíttatása.

A cél elérése érdekében el kell sajátítani a munkakörben elvégzendő feladatokat, ki kell alakítani az azokhoz szükséges tulajdonságokat (alkalmazott szakmai ismeretek, szakmai készségek, képességek, személyes, társas és módszerkompetenciák).

Az iskolai rendszerű képzés célja összességében a szakmai követelmények teljesítésén túl magában foglalja a nevelési célokat, a személyiség formálását, a szocializációs funkciókra való felkészítést is - a szakmával összefüggő társadalmi gyakorlat megismertetésével.

Tanulásban akadályozottak esetében a képzés pedagógiai és szakmai céljai kiegészülnek (egyéni igényeknek megfelelően) egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs célokkal. Ezen célok megvalósítását a képzés során fejlesztő foglalkozások, szocializációs programok segítik.

A fejlesztés a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó gyengébb vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, felzárkóztatásra, az eszköztudás, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetés megtanulására, a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentésére irányul.

7. A részszakképesítés követelménymoduljai

A szakmai követelménymodulok felsorolása:

A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:

0110-06 Általános gépészeti munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi feladatok

A szakmai követelménymodul tartalma:

Feladatprofil:

Betartja és betartatja a munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi, valamint a szakmára, szerelési-javítási technológiára vonatkozó egyéb előírásokat

Részt vesz a munka-, tűz- és környezetvédelemmel kapcsolatos események kivizsgálásában, dokumentálásában

Gondoskodik elsősegélynyújtó és tűzoltó eszközökről

Jelzi a tüzet, részt vesz az oltásban

A munkaterületet a szabályoknak megfelelően alakítja ki

Betartja és betartatja a szelektív és veszélyes hulladékgyűjtés szabályait

Betartja és betartatja a veszélyes anyagok kezelésére vonatkozó előírásokat

Részt vesz a mentésben, elsősegélyt nyújt

Tulajdonságprofil:

Szakmai kompetenciák:

A típus megjelölésével a szakmai ismeretek:

- A Környezetvédelmi ismeretek
- A Tűzvédelmi ismeretek
- A Munkabiztonsági ismeretek
- A Tűzoltó berendezések, eszközök
- A Tűzkár bejelentése
- A Elsősegélynyújtási ismeretek
- C Munkavégzés szabályai

A szint megjelölésével a szakmai készségek:

- 5 Munkabiztonsági eszközök, felszerelések használata
- 3 Információforrások kezelése
- 3 Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban
- 5 Munkabiztonsághoz kapcsolódó jelképek értelmezése
- 5 Munkabiztonsághoz kapcsolódó színjelölések értelmezése
- 4 Elsősegélynyújtás

Személyes kompetenciák:

- Pontosság
- Önállóság
- Döntésképeség
- Felelősségtudat
- Szabálykövetés

Társas kompetenciák:

- Irányíthatóság
- Határozottság
- Irányítási készség

Módszerkompetenciák:

- Áttekintő képesség
- Figyelem-összpontosítás
- Rendszerező képesség
- Lényegfelismerés (lényeglátás)
- Körültekintés, elővigyázatosság
- Tervezési képesség

A szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:

0342-06 Iparitermék bontó feladatok

A szakmai követelménymodul tartalma:

Feladatprofil:

- Tájékozódik a napi gyártásról
- Ellenőrzi az általa használt eszközök, szerszámok megfelelőségét
- Beállítja a berendezés(ek) paramétereit az adott gyártási folyamathoz
- Leállítja a berendezéseket
- Ellenőrzi a biztonságtechnikai eszközöket, berendezéseket
- A beosztottak, tanulók betanulási tevékenységét ellenőrzi
- A beosztottak, tanulók betanulási tevékenységét dokumentálja
- A beosztottakat, tanulókat betanítja
- A bontáshoz szükséges anyagokat, szerszámokat, eszközöket meghatározza
- A bontáshoz szükséges anyagokat előkészíti
- A bontáshoz szükséges anyagokat, szerszámokat, eszközöket a munkahelyén elrendezi a gyártási (szerelési) logika szerint
- Az előző gyártási műveleti helytől átveszi a munkadarabot
- Dokumentálja az előző műveleti helyről a munkadarab átvételét
- A részére kijelölt munkafeladatot elvégzi
- Ellenőrzi az általa elvégzett munkafeladat eredményét
- A technológiai utasításoknak megfelelően dokumentálja az egész műszak alatt a gépek kezelését, az esetlegesen előfordult rendellenességeket
- Használja az egyéni- és alkalmazza a kollektív munkavédelmi eszközöket
- Karbantartja a munkavédelmi eszközöket
- Elvégzi a napi karbantartást

Tulajdonságprofil:

Szakmai kompetenciák:

A típus megjelölésével a szakmai ismeretek:

- B Gyártási dokumentáció
- B Vonatkozó jogszabályok ismerete
- B Gépkönyv, kezelési, szerelési, karbantartási útmutatók használata
- D Gyártmánykatalógusok

- B Szabványok
- C Gyártásszervezési alapfogalmak
- D Egyes gyártósori munkahelyek kialakítása
- D Gyártósori munkahelyek kapcsolata
- B Munkavédelem
- C A termékekkel kapcsolatos fogalmak
- A A termékek azonosítására, nyomon követésére vonatkozó követelmények
- C A munkatársak képzésére vonatkozó követelmények
- A Munkautasítások
- B Hulladékgyűjtés
- B Kézi anyagalakítás (elmélet/gyakorlat)
- C Esztergályozás (elmélet/gyakorlat)
- C Marás (elmélet/gyakorlat)
- C Fúrás (elmélet/gyakorlat)
- C Kőszörülés (elmélet/gyakorlat)
- C Egyéb forgácsolási eljárások (elmélet/gyakorlat)
- C Szerelőszerszámok
- B A szerelés gépei, készülékei
- B Anyagmozgatás, teheremelés
- A Gépszerelés munkabiztonsági szabályai
- A Gépüzemeltetés munkabiztonsági szabályai
- A Anyagmozgatás munkabiztonsági szabályai
- A Emelő- és szállítógépek üzembiztonsági szabályai
- A Tűzvédelem
- A Környezetvédelem
- C A minőségirányítással és minőségellenőrzéssel kapcsolatos fogalmak

A szint megjelölésével a szakmai készségek:

- 1 Elemi szintű számítógéphasználat
- 3 Olvasott köznyelvi szöveg megértése
- 3 Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban
- 3 Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése
- 3 Információforrások kezelése
- 5 Munkabiztonsághoz kapcsolódó jelképek, jelzések értelmezése
- 5 Munkabiztonsághoz kapcsolódó színjelölések értelmezése
- 3 Elemi számolási készség
- 3 Mennyiségérzék
- 4 Szerelő kéziszerszámok és kisgépek használata
- 5 Munkabiztonsági eszközök, felszerelések használata
- 4 Környezetvédelem iránti elkötelezettség

Személyes kompetenciák:

- Precizitás
- Kézügyesség
- Mozgáskoordináció (testi ügyesség)
- Önállóság

Döntésképeség

Társas kompetenciák:

- Határozottság
- Hatékony kérdésés készsége
- Kapcsolatteremtő készség
- Közérthetőség
- Kezdeményezőkézség

Módszerkompetenciák:

- Ismeretek helyénvaló alkalmazása
- Módszeres munkavégzés
- Logikus gondolkodás
- A környezet tisztántartása
- Figyelemmegosztás

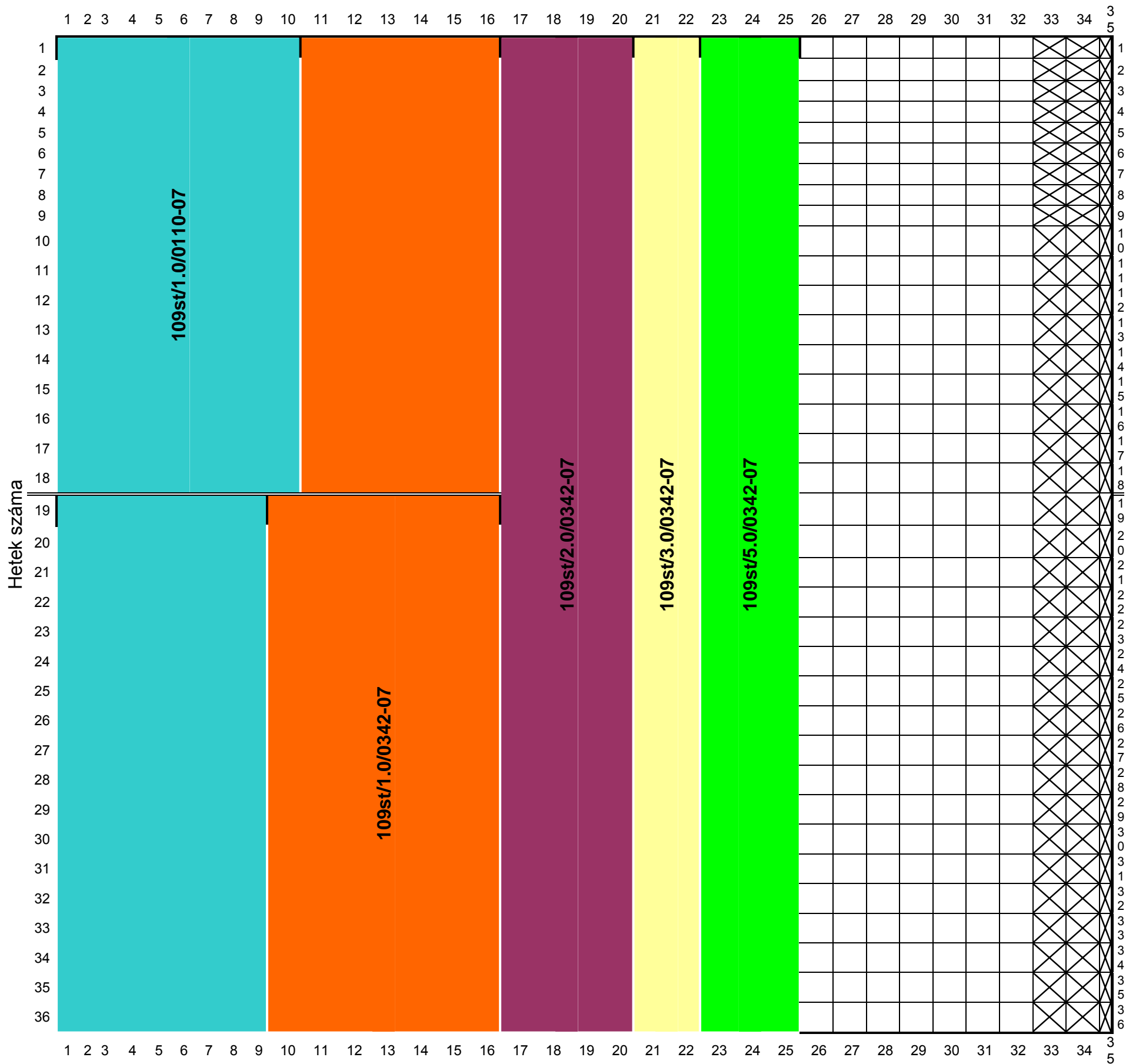
**A 31 521 08 0100 21 03 azonosító számú, Iparitermék-bontó megnevezésű
részsakképesítés szakmai követelménymoduljainak**

azonosítója	megnevezése
0110-07	Általános gépészeti munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi feladatok
0342-07	Iparitermék-bontó feladatok

8. A képzés szerkezete

A 31 521 08 0100 21 03 azonosító számú, Iparitermék-bontó megnevezésű szakképesítés időterve (Javaslat)

1. szakképzési évfolyam
Heti maximális óraszám

A tanév kiegészül az összefüggő szakmai gyakorlat óraszámával, melynek javasolt időkerete maximum 90 óra.

A szakmai program készítésekor az időtervben feltüntetett szabad sávot kötelező kitölteni új tananyagegységekkel, és/vagy a központi programban szereplő kötelező tananyagegységek időkeretének növelésével.

Új tananyagegységek lehetnek:

- a 0001-06 azonosító számú, „A vállalkozások alapítása, működtetése, átszervezése, megszüntetése” megnevezésű szakmai követelménymodul alapján készült tananyagegységek
- a 2450-06 azonosító számú, „Egészségmegőrzés, egészségfejlesztés” megnevezésű szakmai követelménymodul alapján készült tananyagegység

További új tananyagegységként a helyi igényeknek megfelelőek is alkothatók.

2. szakképzési évfolyam Heti maximális óraszám

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35
1	109st/4.0/0342-07	109st/6.0/0342-07	109st/7.0/0342-07	109st/8.0/0342-07	[Grid pattern]																														
2																																			
3																																			
4																																			
5																																			
6																																			
7																																			
8																																			
9																																			
10																																			
11																																			
12																																			
13																																			
14																																			
15																																			
16																																			
17																																			
18																																			
19	109st/4.0/0342-07	109st/6.0/0342-07	109st/7.0/0342-07	109st/8.0/0342-07	[Grid pattern]																														
20																																			
21																																			
22																																			
23																																			
24																																			
25																																			
26																																			
27																																			
28																																			
29																																			
30																																			
31																																			
32																																			
33																																			

A szakmai program készítésekor az időtervben feltüntetett szabad sávot kötelező kitölteni új tananyagegységekkel, és/vagy a központi programban szereplő kötelező tananyagegységek időkeretének növelésével.
Új tananyagegységek lehetnek:

- a 0001-06 azonosító számú, „A vállalkozások alapítása, működtetése, átszervezése, megszüntetése” megnevezésű szakmai követelménymodul alapján készült tananyagegységek
- a 2450-06 azonosító számú, „Egészségmegőrzés, egészségfejlesztés” megnevezésű szakmai követelménymodul alapján készült tananyagegység

További új tananyagegységként a helyi igényeknek megfelelők is alkothatók.

A 31 521 08 0100 21 03 azonosító számú, Iparitermék-bontó megnevezésű részszakképesítés szakmai követelménymoduljaihoz rendelt tananyagegységek időterve (Javaslat)

A tananyagegység						
Sor-száma	azonosítója	megnevezése	óraszám			
			elméleti	elméletigényes gyakorlati	gyakorlati	összes
1.	109st/1.0/0110-07	Általános gépészeti munka-, baleset-, tűz-, és környezetvédelmi feladatok	90	252	0	342
	109st/1.1/0110-07	Elsősegélynyújtás, munkabiztonság, környezetvédelem	0	252	0	
	109st/1.2/0110-07	Elsősegélynyújtás, munkabiztonság, környezetvédelem elméleti ismeretei	90	0	0	
2.	109st/1.0/0342-07	A gyártási folyamat	90	0	144	234
	109st/1.1/0342-07	A gyártási folyamat elvei	90	0	0	
	109st/1.2/0342-07	A gyártási folyamat gyakorlata	0	0	144	
3.	109st/2.0/0342-07	Gyártásközi műveletek	0	0	144	144
	109st/2.1/	Gyártásközi műveletek	0	0	144	
4.	109st/3.0/0342-07	Bontás előkészítése	72	0	0	72
	109st/3.1/0342-07	Bontás előkészítése	72	0	0	
5.	109st/4.0/0342-07	Bontás előkészítési gyakorlat	0	64	0	64
	109st/4.1/	Bontás előkészítési gyakorlat	0	64	0	
6.	109st/5.0/0342-07	Iparitermék bontás szabályai	108	0	0	108
	109st/5.1/0342-07	Iparitermék bontás szabályai	108	0	0	
7.	109st/6.0/0342-07	Ipari termék bontása	160	0	338	498
	109st/6.1/0342-07	Anyagalakítási ismeretek	160	0	0	
	109st/6.2/0342-07	Gépi anyagalakítási gyakorlat	0	0	224	
	109st/6.3/	Kézi anyagalakítási gyakorlat	0	0	114	
8.	109st/7.0/0342-07	Karbantartás	0	0	110	110
	109st/7.1/0342-07	Karbantartás	0	0	110	
9.	109st/8.0/0342-07	Betanítás	0	128	0	128
	109st/8.1/0342-07	Betanítás	0	128	0	
Mindösszesen óra:			520	444	736	1700

Az elméletigényes gyakorlati órák a tanár szempontjából elméletnek, a tanuló szempontjából gyakorlatnak számítanak, tehát ezt az időt a képzési időből a gyakorlatra fordított időként kell figyelembe venni.

9. A részszakképesítés vizsgáztatási követelményei

A szakmai vizsgára bocsátás feltételei:

Az utolsó szakképző évfolyam elvégzését tanúsító bizonyítvány

A szakmai vizsga részei:

1. vizsgarész

A hozzárendelt szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:

0110-06 **Általános gépészeti munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi feladatok**

A hozzárendelt 1. vizsgafeladat:

Elsősegélynyújtás, újraélesztés

A hozzárendelt jellemző vizsgatevékenység:

gyakorlati

Időtartama:

30 perc

A hozzárendelt 2. vizsgafeladat:

Munka-, környezet- és tűzvédelmi ismeretek

A hozzárendelt jellemző vizsgatevékenység:

szóbeli

Időtartama:

45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgarészben az egyes feladatok aránya:

1. feladat	50%
2. feladat	50%

2. vizsgarész

A hozzárendelt szakmai követelménymodul azonosítója és megnevezése:

0342-06 **Ipari termék bontó feladatok**

A hozzárendelt 1. vizsgafeladat:

A beérkező darab vizsgálata, bontás elvégzése, szelektált tárolás, kísérő dokumentáció kitöltése

A hozzárendelt jellemző vizsgatevékenység:

gyakorlati

Időtartama:

60 perc

A hozzárendelt 2. vizsgafeladat:

Bontott termék szelekciós szempontjai

A hozzárendelt jellemző vizsgatevékenység:

szóbeli

Időtartama:

45 perc (felkészülési idő 30 perc, válaszadási idő 15 perc)

A vizsgarészben az egyes feladatok aránya:

1. feladat	70%
2. feladat	30%

A szakmai vizsga értékelése %-osan

A 31 521 08 0100 21 03 azonosító számú, Iparitermék-bontó megnevezésű szakképesítéshez rendelt vizsgarészek és ezek súlya a vizsga egészében

1. vizsgarész:	20
2. vizsgarész:	80

A szakmai vizsgarészek alóli felmentés feltételei

A szakképesítéshez, elágazáshoz rendelt vizsgarészek valamelyikének korábbi teljesítése

A szakmai vizsga értékelésének a szakmai vizsgaszabályzattól eltérő szempontjai

„A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérelmére, fogyatékosága miatt a vizsgafeladat a vizsgabizottság döntése alapján eltérő vizsgatevékenységgel, illetve időtartammal is teljesíthető. A vizsgabizottság a döntéséről határozatot hoz, amelyet az e rendelet 1. számú mellékleteként kiadott törzslapba be kell jegyezni.” 20/2007.(V. 21.) SZMM rendelet a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről 5.§(4)

A tanulásban akadályozott tanulók számára az eredményesség érdekében fontos:

- a program végrehajtása során a vizsgára való felkészítés (vizsgatréningek alkalmazása)
- a vizsga optimális feltételeinek megteremtése (pl. nyugodt légkör, bizalmat sugárzó kérdező tanár, gyógypedagógiai tanár, osztályfőnök jelenléte). A tanulók egy részénél a kommunikációs készség gyengébb volta miatt várható a gyakorlati vizsgarészben az eredményesebb teljesítés. Indokolt egyéni elbírálás alapján szóbeli vizsgánál a felkészülési idő és a felelés időtartamának meghosszabbítása, a gyakorlati feladatteljesítés idejének növelése.
-

10. Egyéb feltételek, információk, beszámítható előzetes tanulmányok

A beszámítható előzetes tanulmányok meghatározásakor az „Útmutató a Gépgyártósori gépkezelő, gépszerelő szakképesítés képzéséhez beszámítható előzetes tudás felméréséhez” c. dokumentumban foglaltak szerint kell eljárni.

„A fogyatékosággal élő részére a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott szakmai alkalmassági és pályaalkalmassági, valamint az egészségügyi alkalmassági követelmények figyelembevételével biztosítani kell a fogyatékosághoz igazodó felkészítést és vizsgáztatást, továbbá segítséget kell nyújtani részére ahhoz, hogy teljesíteni tudja a kötelezettségeit. A fogyatékoság alapján, a fogyatékosággal élőt mentesíteni kell egyes tantárgyak, tananyagegységek (modulok) tanulása és a beszámolás kötelezettsége alól, szükség esetén mentesíteni kell a nyelvvizsga vagy annak egy típusa, illetőleg szintje alól. A vizsgán biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli beszámolón lehetővé kell tenni a segédeszköz (írógép, számítógép stb.) alkalmazását, szükség esetén az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását. A mentesítésről iskolai rendszerű szakképzés esetén a szakértői és rehabilitációs bizottság, iskolarendszeren kívüli szakképzés esetén a szakértői és rehabilitációs bizottság véleményének hiányában a felülvizsgáló orvos véleménye alapján a szakmai vizsgabizottság dönt. Az e bekezdés alapján nyújtott mentesítés kizárólag a mentesítés alapjául szolgáló körülménnyel összefüggésben biztosítható, és nem vezethet a bizonyítvány által tanúsított szakképesítés megszerzéséhez szükséges követelmények alóli felmentéshez.” /Szakképzési törvény 11.§(6)/

11. Módszertani ajánlások a tanulásban akadályozott tanulók szakmai képzéséhez

Tanulásban akadályozottság – enyhe értelmi fogyatékoság

Tanulásban akadályozottak mindazok, akik a tanulási képesség hiányosságai, fejlődési zavarai következtében tartósan és feltűnően nehezen tanulnak. A tanulási akadályozottság oka több tényezőben keresendő.

Ezen szakmai program azoknak a tanulásban akadályozott fiataloknak a szakmai képzését szolgálja, akiknél a tanulásban akadályozottság a központi idegrendszer enyhe, különféle eredetű, örökölt vagy korai gyermekkorban szerzett sérülésével vagy funkciózavarával függ össze.

A tanulásban akadályozott fiatalok alapfokú iskoláztatása speciális nevelés-oktatási igényeinek megfelelően szegregált vagy integrált szervezeti formában történik. A speciális nevelés-oktatás során az alapismeretek elsajátításával párhuzamosan, képességeik fejlesztése, korrekciója segítségével személyiségük fejlettségi szintje alapján válnak alkalmassá a szakképzésbe való bekapcsolódásba. Azonban tanulásban való akadályozottságuk (egyénileg igen eltérő mértékű) meglétével számolni kell a képzés folyamatában.

A tanulási-tanítási tevékenységet nehezítő tényezők:

- a tanulási és munka iránti motivációk gyengesége,
- a kognitív képességek gyengébb volta,
- alacsonyabb személyiség fejlettségi szint, szociális éretlenség megnyilvánulásaival (önállótlanág, általános tájékozottság hiányai, kapcsolatteremtési képesség gyengébb volta, kommunikációs zavarok)
- a gyakori, társuló egyéb problémák (szociális, eü.)

Mindezek indokolják a tanulók különleges ellátási igényét, melyet a nevelők és képzők mellett felkészült szakemberekkel elégíthetünk ki. Az esetleges gyengeségek mellett azonban számíthatunk tanulóink nagyfokú szeretetigényére, a velük következetes, elismert felnőtt feltétlen elfogadására, a segítőkészségükre, a sikerélményre, vágyakozásra, a bizonyítani akarásra, a jól motiválhatóságra, a monotonia tűrésükre, a jól elsajátított gyakorlati munkában való megbízhatóságukra, irányíthatóságra.

Az eredményes képzés feltétele a tanulók speciális nevelési-oktatási-képzési igényeinek megfelelő módszerek, eljárások alkalmazása.

A tanulók előkészítése a szakmai képzésbe való belépésre

Az Iparitermék-bontó részsakképesítés szakmai és vizsgáztatási követelményei, a képzés tananyagtartalma (elmélet-gyakorlat 30-70%), a szakképesítés megszerzésével végzendő munkatevékenység szükségessé teszi a rendkívül körültekintő pályaeorientálást. A pályairányításnál különösen figyelembe kell venni, hogy az Iparitermék-bontó bár közepesen nehéz fizikai munka, de olykor szabadban vagy nyílászáró szerkezet nélküli hideg, huzatos helyiségben végzendő. A pályaeorientációs iskolai szakasz (nemcsak a 9. évfolyamon) feladata kiválasztani azokat a tanulókat, akik kognitív és manuális képességeik, egészségi állapotuk alapján felkészíthetők a képzésbe való belépésre. Az eredményes képzés feltétele az alapos szakmai előkészítés, alapozás.

A hatályos OKJ alapfokú iskolai végzettségben (nyolcadik évfolyam elvégzésével tanúsított) és betöltött tankötelezettségi korban (16. év) határozza meg a képzésbe való belépés lehetőségét. A tanulók körében gyakori túlkorosság miatt ennek lehetősége adott. Reálisan kell látnunk, hogy a tanulásban akadályozott tanulók közvetlenül a speciális általános iskola 8. évfolyamának elvégzése utáni beléptetése nem szerencsés a többség esetében. Az alapiskola szűkebb tananyagtartalma, a tanulásban akadályozottságból fakadó esetleges ismerethiányok szükségessé teszik a szakmai tantárgyak elsajátításához szükséges

közismereti tananyag pótlását, a biztos pályaválasztást segítő szakmai előkészítést, szakmai alapozást.

A speciális szakiskolák 9. és 10. évfolyamán a szakmai képzéshez szükséges közismereti tudásszinthez való felzárkóztatása tanulóinknak alapvetően elvégezhető. Közvetlenül a 8. évfolyam elvégzése utáni képzésbe léptetésnél **pótolandó a felzárkóztatás**, a szakmai képzés kezdetén, illetve folyamatosan a képzés során a közismereti és szakmai tantárgyak, illetve a fejlesztő foglalkozások keretében.

A speciális központi szakmai program az Iparitermék-bontó részsakképesítés központi szakmai programjának adaptációja, a tanulásban akadályozottak sérülésspecifikumához igazodó speciális elemek beemelésével.

Jellemzői:

- A képzési idő kiterjesztése 2 tanévre melyet az alábbiak indokolnak:
  - a tanulók tartós figyelme - terhelhetősége gyengébb
  - az új ismeretek közlése fokozatosan, kisebb lépésekben történhet
  - az ismeretek rögzítése többszöri ismétlést, begyakorlást igényel
  - a munkafolyamatok megtanítása, kisebb részletekre való tagolása, majd egészzé kapcsolása az átlagosnál hosszabb időt igényel
  - szükséges a hiányzó, vagy nem megfelelő erősségű és mélységű ismeretek pótlását időben biztosítani.
- A képzés gyakorlatorientált, differenciált, személyiségközpontú jellege (tantárgyszerkezet, tananyagtartalom, tananyag feldolgozásának módja)
- A képzésfejlesztő jellegű, ami a tanórai foglalkozások, kiegészítő programok során valamennyi képző és az igény szerint közreműködő egyéb szakemberek folyamatos, együttes munkája eredményeként érvényesülhet (habilitáció, munkábaállásra, önálló életvitelre felkészítés)
- Speciális pedagógiai, módszertani eljárások alkalmazása

Az **Iparitermék-bontó részsakképesítés adaptált központi programja** elsődlegesen a szegregált oktatásszervezési formában történő képzés feltételeinek figyelembevételével építkezik, speciális elemeinek átvételével integrált oktatás esetén is eredményesen alkalmazható. Az integrált oktatás történhet részleges integráció formájában (többségi képző intézményben a különleges elbánást igénylő tanulók csoportjában, vagy a képzés egy-egy szakaszában integrálva, pl. Térségi Integrált Szakképző Központokban elsajátítandó modulok során stb.) vagy teljes integráció esetén a többségi képzésben egy csoportban a többi tanulóval).

A speciális program némi módosítással a tanulásban akadályozottak felnőttképzésben történő szakmai felkészítése esetén is szakmai programként alkalmazható.

A képző intézmények a speciális központi program alapján a helyi sajátosságok figyelembevételével készíthetik el a **helyi szakmai programjukat**.

A képzés bevezetése kellő előkészítést igényel.

A képzést bevezetni szándékozóknak feltétlenül rendelkeznie kell alapvető speciális képzési feltételekkel. Ezen belül elengedhetetlen a képzők megfelelő gyógypedagógiai felkészültsége, és szükséges előzetes felkészítésük a speciális feladatokra. A képzés eredményessége megköveteli, hogy a képzők alapvető speciális pedagógiai és módszertani ismeretek birtokában, azt alkalmazva vegyenek részt a tanulásban akadályozott tanulók nevelése-, oktatása-képzése folyamatában.

A képzők iránti elvárások a szakmai, speciális pedagógiai felkészültségük mellett, derűs, empatikus személyiség, az átlagosnál nagyobb teherbíró képesség és a folyamatos team-munkában való együttműködési képesség.

A tanulásban akadályozott (enyhe fokban értelmi fogyatékos) tanulók esetében az alapfokú iskoláztatás során az alapismeretek elsajátításával párhuzamosan történik a sérült képességek

korrigálása, a meglévő képességek továbbfejlesztése, a személyiségállapot kompenzálása. Az elért fejlettségi szint alapján a tanulók jelentős számban alkalmassá válnak arra, hogy a szakképesítést megszerezzék.

Az eredményesség érdekében lehetőséget kell teremteni arra a képzés során, hogy az elméleti ismeretek elsajátítását a gyakorlatba ágyazottan, sokoldalú szemléltetéssel, tevékenykedtetéssel, **többszöri ismétlés útján** sajátíthassák el a tanulók.

Külön figyelmet kell fordítani az egyes tantárgyakban jelenlévő ismeretek közötti kapcsolatok egymást támogató ismereteinek kiemelésére, ok- okozati összefüggésekre.

A fokozatosság, a **sokoldalú szemléltetés** elvét a képzést végzők jó eredménnyel alkalmazhatják.

A tananyag feldolgozásában hangsúlyosak a vizsgakövetelményekben megfogalmazottak. Gondot kell fordítani **vizsgatréning** folyamatos beiktatásával az eredményes vizsgára való felkészítésre.

Szükség van a fejlesztő foglalkozások során, a tanítás - tanulás folyamatában megmutatkozó gyenge vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, felzárkóztatásra. Ezen foglalkozások során nyílik lehetőség a szocializációs hátrányok csökkentésére, az önálló életvezetésre való felkészítésre.

A gyakorlati foglalkozások alkalmával - melyek minden esetben balesetveszélyt hordoznak - különleges figyelmet kell szentelni a megelőzésre. A fémipari szakmák mindegyike fokozottan balesetveszélyes. **Minden gyakorlati foglalkozás előtt aktuális munkavédelmi, baleset-megelőzési oktatást kell tartani**, melynek során meg kell győződni az elhangzottak megértéséről, elsajátításáról. A veszélyesnek tartott gyakorlatok végeztetésénél a tanulók figyelmi, fegyelmi állapota, mentális érettsége szükségessé teszi a gyógypedagógiai asszisztens közreműködésének igénybevételét.

A rendszeres ellenőrzés a tanulók motiválása mellett lehetőséget nyújt a hiányosságok feltárására, kiküszöbölésére és a folyamatos értékelés megvalósítására.

Az értékelés komplex - elméleti ismeretek, gyakorlati munkavégzés minőségére, mennyiségére kiterjedő és ösztönző - volta mellett kiemelő, hogy külön figyelmet kell fordítani a balesetvédelmi, biztonságtechnikai szabályok betartására.

A képzés fejlesztő jellege a képzési idő egészében csak valamennyi képző (és szükség szerinti külső szakemberek) együttes munkája eredményeként érvényesülhet. A fiatalok **habilitációjának** feltétele, hogy rendelkezzenek megfelelő szakmai felkészültség mellett mindazon személyiségjegyekkel, amelyek az életkezdéshez, munkába álláshoz – a társadalomba való bekerüléshez és megmaradáshoz – alapvetően szükségesek. Ezért a szakmai felkészítéssel egyidejűleg a képzés feladata:

- a tanulók munkavállalóvá válásának segítése

A tanulók többsége a szakképesítés megszerzésével (vagy hiányában) iskoláztatása befejezéséhez ér. Munkába állításuk és a munkaerő piacon való érvényesülésük jelentősen függ attól, hogy milyen mértékben sikerült a képzés ideje alatt kialakítani bennük a megfelelő munkavállalói magatartást (munka iránti pozitív viszony, munkavállalói tájékozottság, munkahely keresési technikák alkalmazása, megbízható munkavégzés stb.)

- az önálló életvitelre felkészítés érdekében

mindazon ismeretek, magatartás normák elsajátítása, amelyek az önálló (családi) életkezdéshez és életvezetéshez elengedhetetlenek. Jelentős e területen belül különösen a kudarcok elkerülésére, a problémák (vészhelyzetek) megelőzésének lehetőségére különös figyelemmel felkészíteni tanulóinkat. Személyiségfejlesztő programok készítése, egyéni és csoportos személyiségfejlesztő tréningek alkalmazása ennek érdekében.

Az inkluzív intézményeknek, tehát azoknak az iskoláknak akik integráltan, vagy első alkalommal speciális felkészülés nélkül kezdik meg munkájukat, a tananyag-feldolgozás során a következő szempontokra kell ügyelniük:

- az ismeretek kis lépésekben történő, a szemléletesség, fokozatosság és tantárgyi koncentráció elvei szerinti tananyag-feldolgozás.
- az elméleti ismeretek gyakorlatba ágyazott elsajátítása,
- az ismeretek többszöri, ismétlés általi megerősítése, (az alapvető ismeretek folyamatos felidézése),
- a hiányzó ismeretek haladéktalan pótlása, gyengébb ismeretek megerősítése,
- a vizsgakövetelményekben megfogalmazott tananyagtartalmak hangsúlyozott megjelenítése (vizsga-tréningek beépítése),
- lényeges elemek kiemelése, ok-okozat összefüggések megértetése, egész-rész-egész viszonyának bemutatása
- a kognitív képességek folyamatos erősítése,
- az eredményes tanulási tevékenység érdekében valamennyi tanuló számára megtalálni és adni kapaszkodókat, elsajátíttatni a megfelelő tanulási módszereket,
- a tanítás-tanulás folyamatában mindvégig érvényesíteni az egyénre szabott ellenőrzést, értékelést
- Az ellenőrzés-értékelés alapjául szolgál a hiányosságok feltárásával, azok megszüntetését is szolgáló csoportos és egyéni fejlesztésnek, a felzárkóztatás megtervezésének.
- Az értékelés differenciált és pozitív irányultságú legyen (ennek ösztönző ereje a tanulásban akadályozottak esetében rendkívül fontos.)
- Az értékelésnek ki kell terjednie az alapvető elméleti ismeretek tudására, szakszerű gyakorlati alkalmazására, munkavédelmi szabályok ismeretére és használatára.

Már a képzés kezdetén nagy gondot kell fordítani a tanulók kellő motiváltságának megteremtésére (tanuláshoz, munkához), majd megtartására, erősítésére.

Ebben nagy szerepe van a képzők személyiségének (példaadás, empátiakészség, tanár-tanuló kapcsolat), a tanulási technikák elsajátíttatásának, a teljesítmények pozitív irányultságú értékelésének egyaránt.

Az **utógondozás- nyomonkövetés** ma még kissé hiányos láncszemét pótolhatja egy-egy iskolai szociálpedagógus, ifjúsági gondozó. Ő az, aki jól ismerve a csoport tanulóinak lehetőségeit (egyéni társuló problémák, családi támogató háttér, helyi munkavállalási lehetőségek stb.) nemcsak a képzés során kulcsfontosságú személyiség, de tevélegesen leginkább segítheti tanulóink önálló életének indítását (munkahelykeresés, célszervezetek, szociális támogatások igénybevétele stb.)

Közismereti tananyagegységek

A 28/2000. (IX. 21.) OM a kerettantervek kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló többszörösen módosított rendelet előírása lapján a speciális szakiskola valamennyi évfolyamán lehetőség van évi 222 óra közismeret oktatására.

A tanulásban akadályozott tanulók számára több okból is indokolt az anyanyelv/kommunikáció és a matematikai ismeretek – szakmai számítások beépítése a kötelező tananyagegységek körébe (sérülés-specifikumból fakadóan, a szegregált alapiskola követelményei alapján, a hiánypótlás, szakmaorientált felzárkóztatás, sikeres munkába állás/társadalmi integráció miatt).

A rendeletileg előírt évi 10 óra Egészségnevelés ismeretanyag feldolgozása történhet külön tananyagegységként (bővített tananyagtartalommal), vagy az Osztályfőnöki óra, illetve a Társadalmi ismeretek és életvitel tananyagegységek témáiként, de a kötelező habilitációs óraszám terhére szervezett tanórai foglalkozás (kibővített tananyagtartalommal) során is.

Kötelező szakmai elméleti és gyakorlati tananyagmodulok

- A **szabadon tervezhető óraszámok** a szabadon választható szakmai tantárgyak **Szabadon tervezhető kötelező szakmai tananyagmodulként** felvehetők a szakmacsoportba tartozó bármely más szakképesítés speciális szakmai tananyagai. A szabadon választható kötelező szakmai tantárgyak szakmai programjaiként alkalmazhatók a szakmacsoportba tartozó szakképesítések speciális szakmai tananyagegységeinek központi programjai. Szakmacsoportnak nevezünk ebben az anyagban a szakképesítéseknek azon halmazát, amely halmaz elemei hasonló vagy rokon tevékenységek elsajátítását igénylik, és amelyek szakmai és vizsgakövetelményei alapján közös tananyagtartalom határozható meg.

A szabadon választható kötelező szakmai tananyagegységek tananyagtartalma kiegészítheti a kötelező szakmai tantárgyak tananyagtartalmát. A kiegészítést a szakmai program tartalmazza.

A szabadon választható kötelező szakmai tananyagegységek sorába beletartozik az iskola és a környezet sajátosságainak figyelembevételével készített helyi program az OKJ-ben meghatározott elmélet és gyakorlat arányának betartásával.

Az alapprogramban javasolt Számítástechnika, Idegen nyelv, valamint a Munkába állást segítő ismeretek és gyakorlatok tantárgyak tananyagtartalmának beépítésére a helyi feltételeknek megfelelően kerülhet sor (helyi szakmai program, nem kötelező tanórai foglalkozás stb.)

- A **tanulásban akadályozott** (enyhe értelmi fogyatékos) **tanulók** iskolarendszeren belüli képzése esetén a hatályos közoktatási törvény értelmében **kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs, rehabilitációs** foglalkozásokat kell szervezni (a heti kötelező óraszám **15 %-a**).

A nem kötelező tanórai foglalkozások a tanulók érdeklődése és igénye szerint szervezhetők. E törvényileg biztosított (helyileg változó) óraszám keretén belül tervezhető a felzárkóztatás, tehetséggondozás, speciális és kiegészítő ismeretek elsajátítását szolgáló foglalkoztatás.

1. számú melléklet

FOGALMAK ÉRTELMEZÉSE

(a jelenleg hatályos közoktatási törvény, a szakképzési törvény, és a 20/2007. (V. 21.) SZMM rendelet értelmező rendelkezései, valamint a 21/2007. (V. 21.) SZMM rendelet 5. számú melléklete alapján)

A tanulói felvétel feltételeihez:

Egészségügyi alkalmassági vizsgálat: olyan orvosi vizsgálat, amelynek célja annak megállapítása, hogy a szakmai képzésre jelentkező testi adottságai és egészségi állapota alapján képes-e felkészülni a választott szakképesítés birtokában ellátható munkatevékenységre, képes-e azok elvégzésére, és annak során nem kerül-e veszélybe egészsége [a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény (továbbiakban: Kt.) 67. § (3) bekezdése szerint]

Pályaalkalmassági követelmény: a szakmai képzésre jelentkező egyéni képességeivel és személyiségével szemben támasztott feltételek, amelyek alkalmassá teszik a képzésben való részvételre, illetve amelyek birtokában képes a választott szakképesítéssel betölthető munkakör megfelelő ellátásra (Kt. 67. § (3) bekezdése szerint).

Szakmai alkalmassági követelmény: a képzésre jelentkező számára meghatározott követelmény, amelynek vizsgálata alapján megállapítható, hogy a vizsgázó rendelkezik-e a felkészülési (képzési) szakasz eredményes elvégzéséhez szükséges optimálisan kifejleszhető képességekkel (Kt. 67. § (3) bekezdés szerint). (A pályaalkalmassági követelményeket és a szakmai alkalmassági vizsga követelményeit a felvételi tájékoztatóban nyilvánosságra kell hozni.)

A szakképesítés követelménymoduljaihoz:

Feladatprofil: a szakképesítés megszerzése birtokában betölthető munkakörben elvégzendő feladatok csoportokba rendezett listája

Időkeret: a szakmai tantárgyak, illetve tananyagegységek (modulok) tananyagelemek elsajátításához a képzés során rendelkezésre álló, tanítási órákban megadott idő

Kompetenciaprofil: a feladatprofil és a tulajdonságprofil együttesen

Módszerkompetencia: a munkatevékenység során a személy munkamódszerére, munkastílusára, problémamegoldására és gondolkodására jellemző, a személynek a munkafolyamat meghatározásában játszott szerepét, a tevékenységhez való viszonyát, valamint tevékenységének minőségét leíró ismérvek

Szakmai ismeretek: a munkatevékenység során **közvetlenül** alkalmazott, a műveletek sorrendjére, technológiai szabályokra, a műveletek során használt anyagok, tárgyak, eszközök egymásra gyakorolt hatására, az összetettebb eszköz- és forráshasználatra, az alkalmazott számszerű paraméterekre és minőségi jellemzőkre, továbbá a munka közben szokásosan előforduló, szükséges döntéseket meghatározó, valamint a munkavégzés feltételeire és hatásaira, a műveleti előírásoktól, munkabiztonsági, környezetvédelmi szabályoktól való eltérés kockázataira és következményeire vonatkozó információk és adatok.

A szakmai ismeret alkalmazási típusainak megállapításakor alapvetően az önállóságot, a sebességet, az eredményességet kell vizsgálni és az ismeret alkalmazását a három szempont együttes mérlegelése után kell minősíteni.

Típusai:

A szakmai ismeretek alkalmazási típusának megítélésekor nem kell figyelembe venni, hogy az ismeret mennyire bonyolult, megtanulásához milyen alapismeretekre van szükség stb.

“A” típus (legmagasabb)

Önálló, gyors és hibátlan ismeretalkalmazás.

Ilyen típusú ismeretalkalmazást olyan munkafeladatok esetében célszerű megkövetelni, ahol a munkafeladat kockázattal jár (baleseti, környezeti, kártételi stb.); egyszerűek, előre tervezhetők, ismerhetők a körülmények, feltételek; valamint a kompetencia pótolhatatlan, hiánya vagy hibázás esetén meghiúsul a munkatevékenység.

“B” típus

A szokásos munkahelyi körülmények között hibátlan ismeretalkalmazás, hibázás esetén meghiúsul a munkatevékenység.

“C” típus (középső)

A szokásos munkahelyi körülmények között közvetlen személyes vezetői, szakmai irányítás, közreműködés nélkül, de források, segédeszközök igénybevételének lehetősége mellett; tájékozódásra, előzetes próbára, segédtevékenységekre is elegendő idő alatti; összességében, illetve önellenőrzés és javítás után megfelelő minőségű eredménnyel történő ismeretalkalmazás.

Ilyen típusú ismeretalkalmazást olyan munkafeladatok esetében célszerű megkövetelni, ahol a munkafeladat nem jár munkabiztonsági, környezeti, illetve jelentős anyagi kártételi kockázattal; összetettek, de meghatározó elemeikben előre tervezhetők, ismerhetők a körülmények, feltételek; valamint a kompetencia nehézségek árán kiváltható, hiánya vagy hibázás esetén általában nem hiúsul meg a munkatevékenység.

“D” típus

Részben közvetlen személyes vezetői, szakmai irányítással, részben önállóan végzett megfelelő ismeretalkalmazás.

“E” típus (legalacsonyabb)

A szokásos munkahelyi körülmények között vezetői, szakmai irányítás mellett, személyes, a feladatra célzott segítség lehetősége mellett; kérdésfeltevésre, feladat közbeni értelmezésre, tájékozódásra, eszközhasználatra elegendő idő alatti; a hiba ismeretében javított, legalább egyes meghatározó részleteiben megfelelő minőségű ismeretalkalmazás.

Ilyen típusú ismeretalkalmazást olyan munkafeladatok esetében célszerű megkövetelni, ahol a munkafeladat nem jár munkabiztonsági, környezeti, illetve anyagi kártételi kockázattal; összetettek, csak egyes elemeikben tervezhetők, ismerhetők a körülmények, feltételek; valamint a személyes szerep közreműködésre, részvételre korlátozódik.

Szakmai készség: a szakképesítésre jellemző munkatevékenység automatikus, a tudat közvetlen irányítása nélkül működő összetevője, eleme, amelynek szintje az adott készség birtoklása révén végezhető tevékenységi terület terjedelmét tükrözi.

Szintjei:

5. szint

A szakember a szokásostól eltérő munkahelyi körülmények között is képes a tanult ismeretek magas szintű, önálló, gyors, hibátlan és szakszerű alkalmazására, tevékenységének és a munka eredményének önálló ellenőrzésére.

4. szint

A szakember a szokásostól eltérő munkahelyi körülmények között is, közvetlen vezetői, illetve szakmai irányítás nélkül, önállóan, gyorsan, kevés hibával képes a tanult ismeretek szakszerű alkalmazására, a munka eredményének ellenőrzésére, a feltárt hibák javítására.

3. szint

A szakember a szokásos munkahelyi körülmények között közvetlen vezetői, illetve szakmai irányítás nélkül, források és segédeszközök igénybevételével képes a tanult ismeretek önálló, gyors és szakszerű alkalmazására, a feltárt hibák javítására.

2. szint

A szakember a szokásos munkahelyi körülmények között, rendszeres irányítás mellett képes a munkavégzésre, illetve a feladat ellátására, a hibák segítségével történő feltárására és azok önálló javítására.

1. szint

A szakember a szokásos munkahelyi körülmények között folyamatos irányítás és célzott segítségnyújtás mellett képes a munkavégzésre, illetve a feladat ellátására, az ismeretek megfelelő minőségű alkalmazására.

Szakmai kompetencia: a szakképesítésnek megfelelő munkafeladatok elvégzésére való képesség, alkalmasság

Szakmai követelménymodul: a szakképesítés szakmai követelményeinek általában más szakképesítés(ek) követelményeivel való összevetése útján keletkező meghatározott része, egyedi szakképesítések esetén lehet annak egésze. Egyedi jellegű szakképesítések esetén követelménymodul keletkezhet követelmények feladatsoporthoz kötődő megbontásával is. A szakképesítés követelménymoduljainak összessége tartalmazza a szakképesítés valamennyi a szakmai és vizsgakövetelményben rögzített szakmai kompetenciáját.

Szakmai tananyag: a képzési folyamat teljes tartalma, melynek része egyrészt a tanuló felé irányuló minden olyan, a képzőtől (iskolától) származó és tervezett hatás, amely célzottan a kompetenciaprofilban rögzített eredmények elérését (kompetencia többlet megszerzését) szolgálja, másrészt a kompetenciák elsajátításához, megszerzéséhez szükséges tanulói tevékenységek, cselekvések, illetve az ezeket leíró tanulói munkaformák.

Szakmai tantárgy: a szakmai és vizsgakövetelmény teljesítéséhez a szakképesítés központi programjában megadott tananyagelemeknek az ott megadottól eltérő csoportosításával az oktatási intézmény által a helyi szakmai programjában meghatározott elméleti, gyakorlati, vagy elméletigényes gyakorlati tananyagrészt.

Személyes kompetencia: azok a személyes tulajdonságok (adottságok, jellemvonások, értelmi és érzelmi viszonyulások), amelyek megléte elősegíti, illetve lehetővé teszi a munkatevékenység hatékony és eredményes elvégzését,

Tananyagegység: a szakképesítés központi programjában megadott tananyag rész, amely azonos, illetve közvetlenül kapcsolódó képzési célt szolgáló tananyagelemekből képződik.

Tananyagelem: a tananyagelem a képzési folyamat tervezési-szervezési, – a központi programban tovább nem bontott – része. A tananyagelemek összessége lefedi a szakképesítés megszerzéséhez szükséges teljes szakképzési tananyagot.

Társas kompetencia: a munkatevékenységben résztvevőkkel, illetve ügyfelekkel (azon személyek, akikre a munkatevékenység irányul) való közvetlen kapcsolatot, a velük összefüggő cselekvéseket, különösen az együttműködés, a kommunikáció és a konfliktuskezelés milyenségét leíró jellemzők,

Tulajdonságprofil: azoknak a tulajdonságoknak (alkalmazott szakmai ismeretek, szakmai készségek, képességek, módszer, társas, és személyes kompetenciák) a listája, amelyek birtoklása révén a személy képes a szakképesítés birtokában a munkafeladatok elvégzésére,

A vizsgáztatási követelményekhez:

Gyakorlati vizsgatevékenység: a szakképesítés birtokában végezhető munkatevékenységgel azonos vagy azt pontosan modellező tevékenység a szakmai vizsga során.

Írásbeli vizsgatevékenység: a szakképesítés birtokában végezhető munkatevékenységgel azonos vagy azt pontosan modellező, a vizsgázó által készített (kiegészített), papíron vagy elektronikusan rögzített vizsgaproduktumot eredményező tevékenység a szakmai vizsga során.

Interaktív (számítógépes) vizsgatevékenység: a szakképesítés birtokában végezhető munkatevékenységgel azonos vagy azt pontosan modellező, általában számítógép használata mellett

végzett vizsgatevékenység, melynek során a számítógépes program a vizsgázó tevékenységét előre meghatározottan befolyásolja.

Komplex vizsgatevékenység: a komplex vizsgafeladat megoldása során a vizsgázó meghatározó arányban gyakorlati vizsgatevékenységet végez, és tevékenysége kiegészül egyes meghatározott kompetenciák felmérésére szolgáló szóbeli, interaktív, vagy írásbeli vizsgatevékenységgel.

Szintvizsga: a gyakorlati képzés szervezője által szervezett vizsga annak mérésére, hogy a tanuló a szakmai alapképzés során elsajátította-e az irányítás melletti munkavégzéshez szükséges kompetenciákat.

Szóbeli vizsgatevékenység: a szakképesítés megszerzése révén végezhető munkatevékenységgel azonos vagy azt pontosan modellező, vizsgáztató jelenlétében folyó, jellemzően szóbeli információközléssel járó tevékenység a szakmai vizsga során

Vizsgafeladat: a szakmai vizsga tartalmi és értékelési egysége. Tartalma a szakképesítés birtokában ellátható munkafeladattal azonos, vagy azt pontosan modellezi. A vizsgázó vizsgafeladatot a hozzárendelt vizsgatevékenység végzése során teljesíti.

Vizsgarész: a szakmai vizsgaszervezési és értékelési egysége, a hozzá rendelt követelménymodulban meghatározottak elsajátításának felmérését szolgáló egysége. A vizsgarészben a vizsgázó egy, vagy több vizsgafeladatot teljesít.

Vizsgatevékenység: a vizsgázótól a vizsgafeladat teljesítése során elvárt tevékenység, amelynek keretében a vizsgázó szakmai kompetenciájának mérésére és értékelésére sor kerül. A vizsgatevékenység lehet szóbeli, írásbeli, interaktív (számítógépes), gyakorlati, és komplex.

II. A központi program tananyagegységei

A 31 521 08 0000 00 00 azonosító számú, Gépgyártósori gépkezelő, gépszerelő megnevezésű szakképzés szakmai követelménymoduljaihoz rendelt tananyagegységek

1. TANANYAGEGYSÉG			Tananyagegységhez tartozó összes tananyagelem				
azonosítója	megnevezése	jellege	azonosítója	óraszám			összes
				elméleti	elméleti igényes gyakorlati	gyakorlati	
109st/1.0/0110-07	Általános gépészeti munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi feladatok	sza	109st/1.1/0110-07	0	252	0	342
		sza	109st/1.2/0110-07	90	0	0	

Megjegyzés: "sza" = szakmai alapképzés; "szk" = szakmai képzés

1. tananyagelem

A tananyagelem azonosítója:

109st/1.1/0110-07

A tananyagelem megnevezése:

Elsősegélynyújtás, munkabiztonság, környezetvédelem

Hozzárendelt feladatkompetenciák:

Gondoskodik elsősegélynyújtó és tűzoltó eszközökről

Jelzi a tüzet, részt vesz az oltásban

Részt vesz a mentésben, elsősegélyt nyújt

Hozzárendelt szakmai ismeretalkalmazások:

A típus Tűzoltó berendezések, eszközök

A típus Elsősegélynyújtási ismeretek

A típus Tűzkár bejelentése

A típus Tűzvédelmi ismeretek

Hozzárendelt szakmai készségek:

5. szint Munkabiztonsági eszközök, felszerelések használata

4. szint Elsősegélynyújtás

Hozzárendelt módszerkompetenciák:

Lényegfelismerés (lényeglátás)

Körültekintés, elővigyázatosság

Tervezési képesség

Hozzárendelt személyes kompetenciák:

Döntésképeség
Felelősségtudat
Szabálykövetés

Hozzárendelt társas kompetenciák:

Irányíthatóság
Határozottság
Irányítási készség

Tanulói tevékenységformák:

Csoportos helyzetgyakorlat 100%

A képzési helyszín jellege:

Szaktanterem

Képzési idő:

252 óra elméletigényes gyakorlat csoportbontásban

A tananyagelem tartalmának tömör meghatározása:

Tennivalók vészhelyzetben
Tűzvédelmi előírások.
Teendők tűz esetén.
Tűzoltóberendezések használata
Elsősegélynyújtás
Az elsősegélynyújtó kötelességei, különös tekintettel a kockázatok felmérésére

Elsősegélyt igénylő helyzetek:

- az eszméletlenség
- heveny rosszullétek
- fájdalommal járó kórképek
- belgyógyászati balesetek
- mérgezések
- sérülések
- elsősegélynyújtás különleges helyzetekben

Újraélesztés

Rendkívüli helyzetek dokumentálása

2. tananyagelem

A tananyagelem azonosítója:

109st/1.2/0110-07

A tananyagelem megnevezése:

Elsősegélynyújtás, munkabiztonság, környezetvédelem elméleti ismeretei

Hozzárendelt feladatkompetenciák:

Betartja és betartatja a munka-, baleset-, tűz- és környezetvédelmi, valamint a szakmára, szerelési-javítási technológiára vonatkozó egyéb előírásokat

Részt vesz a munka-, tűz- és környezetvédelemmel kapcsolatos események kivizsgálásában, dokumentálásában

A munkaterületet a szabályoknak megfelelően alakítja ki

Betartja és betartatja a szelektív és veszélyes hulladékgyűjtés szabályait

Betartja és betartatja a veszélyes anyagok kezelésére vonatkozó előírásokat

Hozzárendelt szakmai ismeretalkalmazások:

- A típus Környezetvédelmi ismeretek
- A típus Tűzvédelmi ismeretek
- A típus Munkabiztonsági ismeretek
- A típus Munkavégzés szabályai
- A típus Elsősegélynyújtási ismeretek

Hozzárendelt szakmai készségek:

- 3. szint Információforrások kezelése
- 3. szint Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban
- 5. szint Munkabiztonsághoz kapcsolódó jelképek értelmezése
- 5. szint Munkabiztonsághoz kapcsolódó színjelölések értelmezése

Hozzárendelt módszerkompetenciák:

- Áttekintő képesség
- Figyelem-összpontosítás
- Rendszerező képesség

Hozzárendelt személyes kompetenciák:

- Pontosság
- Önállóság
- Felelősségtudat

Hozzárendelt társas kompetenciák:

- Irányíthatóság
- Határozottság
- Irányítási készség

Tanulói tevékenységformák:

- Információk feladattal vezetett rendszerezése 50%
- Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás 20%
- Információk rendszerezése mozaikfeladattal 20%
- Jegyzetkészítés eseményről kérdéssor alapján 10%

A képzési helyszín jellege:

- Szaktanterem

Képzési idő:

- 90 óra elmélet osztálykeretben

A tananyagelem tartalmának tömör meghatározása:

- Munkavédelem
- Munkavédelem célja, alapfogalmai
- Munkavédelem szervezeti és jogi kérdései
- Munkavégzés tárgyi és személyi feltételei
- Munkabiztonsági, ergonómiai követelmények
- Tűzvédelem
- Tűzveszélyes anyagok.
- Tűzveszélyességi osztálybasorolás

Foglalkozás-egészségügy

Természetvédelem

A természetvédelem és a környezetvédelem fogalma. A természetvédelmi jogszabályok. A védelem jelentősége. Nemzetközi szervezetek és egyezmények. Védett területek, nemzeti parkok, védett természeti területek.

A víz

A víz fizikai, kémiai és biológiai jellemzői. Az ivóvíz minősége. Ipari és kommunális szennyvizek keletkezése. A vízszennyezés. A hőszennyezés. A közműoltó. A kommunális és az ipari szennyvizek keletkezése és tisztítása. A vízminőség-védelem szabályozása

A levegő

A levegőszennyezés forrásai. Emisszió, transzmisszió, immisszió.

Légszennyező gázok és hatásaik.

Por és cseppfolyós szennyező anyagok. A légszennyezés csökkentésének módszerei. Technológiai lehetőségek

A leválasztó berendezések típusai. Az ólomszennyezés. A szmog és a városi levegő. Gazdasági és egészségügyi károk. A levegőtisztaság-védelem

A hulladékok

A települési és a termelési hulladék. A kommunális hulladék ártalmatlanítási módszerei, lehetőségei

Égetés, rendezett lerakás, komposztálás, hulladékhasznosítás. Veszélyes hulladékok, különleges kezelést igénylő hulladékok. Ártalmatlanításuk módszerei, technológiái

Zaj és rezgés

A hang és a rezgés fogalma. A bel-skála. A zaj élettani hatásai

A zajszennyezés keletkezése. A környezeti rezgések keletkezése. A környezeti zaj- és rezgésvédelem szabályozása. Az ipari és a városi zajszennyezés. A védekezés lehetséges módjai

2. TANANYAGEGYSÉG			Tananyagegységhez tartozó összes tananyagelem				
			azonosítója	megnevezése	jellege	azonosítója	óraszám
elméleti	elméletigényes gyakorlati	gyakorlati					összes
109st/1.0/0342-07	A gyártási folyamat	sza	109st/1.1/0342-07	90	0	0	234
		sza	109st/1.2/0342-07	0	0	144	

Megjegyzés: "sza" = szakmai alapképzés; "szk" = szakmai képzés

1. tananyagelem

A tananyagelem azonosítója:

109st/1.1/0342-07

A tananyagelem megnevezése:

A gyártási folyamat elvei

Hozzárendelt feladatkompetenciák:

Tájékozódik a napi gyártásról

Ellenőrzi az általa használt eszközök, szerszámok megfelelőségét

Beállítja a berendezés(ek) paramétereit az adott gyártási folyamathoz

Leállítja a berendezéseket

Ellenőrzi a biztonságtechnikai eszközöket, berendezéseket

Hozzárendelt szakmai ismeretalkalmazások:

C típus Gyártásszervezési alapfogalmak

D típus Gyártósori munkahelyek kapcsolata

B típus Gépkönyv, kezelési, szerelési, karbantartási útmutatók használata

D típus Egyes gyártósori munkahelyek kialakítása

B típus Munkavédelem

C típus A termékekkel kapcsolatos fogalmak

C típus A minőségirányítással és minőségellenőrzéssel kapcsolatos fogalmak

Hozzárendelt szakmai készségek:

1. szint Elemi szintű számítógéphasználat

3. szint Olvasott köznyelvi szöveg megértése

3. szint Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban

3. szint Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése

Hozzárendelt módszerkompetenciák:

Ismeretek helyénvaló alkalmazása

Logikus gondolkodás

Hozzárendelt személyes kompetenciák:

Precizitás

Kézügyesség

Hozzárendelt társas kompetenciák:

Hatékony kérdésés készsége

Tanulói tevékenységformák:

Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása 30%

Olvasott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel 20%

Információk feladattal vezetett rendszerezése 50%

A képzési helyszín jellege:

Tanterem

Képzési idő:

90 óra elmélet osztálykeretben

A tananyagelem tartalmának tömör meghatározása:

Az elméletben megtanultakat a gyakorlatban alkalmazza.

Az előzőekben megtervezett gyártást végrehajtja. A gyártmány előre megtervezett gyártási jellemzői alapján beállítja a berendezések paramétereit

Felszereli és beállítja a szerszámokat és a készülékeket. A terméket legyártja az előzetesen megtervezett módon, gondosan ügyelve a gyártási, higiéniai, vegyvédelmi stb. utasításokra

A gép munka közben, majd a munkadarab kivétele után mérőeszközös mérést és használhatósági ellenőrzést végez. A mérőeszközös, illetve használhatósági ellenőrzés eredményétől függően korrigálja a beállítási adatokat, a szerszámot és egyéb jellemzőket

A munka végzése közben a gyártás jellemző technológiai paramétereit feljegyzi a gépnaplóba.

A gyártás befejeztével a gépet tartozékaival együtt biztonságosan üzemén kívüli állapotba helyezi

2. tananyagelem

A tananyagelem azonosítója:

109st/1.2/0342-07

A tananyagelem megnevezése:

A gyártási folyamat gyakorlata

Hozzárendelt feladatkompetenciák:

Tájékozódik a napi gyártásról

Ellenőrzi az általa használt eszközök, szerszámok megfelelőségét

Beállítja a berendezés(ek) paramétereit az adott gyártási folyamathoz

Leállítja a berendezéseket

Ellenőrzi a biztonságtechnikai eszközöket, berendezéseket

Hozzárendelt szakmai ismeretalkalmazások:

A típus Tűzvédelem

A típus Környezetvédelem

B típus Gépkönyv, kezelési, szerelési, karbantartási útmutatók használata

A típus Munkautasítások

B típus Munkavédelem

B típus Gyártási dokumentáció

Hozzárendelt szakmai készségek:

5. szint Munkabiztonsághoz kapcsolódó jelképek, jelzések értelmezése

5. szint Munkabiztonsághoz kapcsolódó színjelölések értelmezése

Hozzárendelt módszerkompetenciák:

Logikus gondolkodás

Figyelemmegosztás

Hozzárendelt személyes kompetenciák:

Kézügyesség

Mozgáskoordináció (testi ügyesség)

Hozzárendelt társas kompetenciák:

Határozottság

Tanulói tevékenységformák:

Tapasztalatok utólagos ismertetése szóban 20%

Információk önálló rendszerezése 10%

Információk feladattal vezetett rendszerezése 10%

Műveletek gyakorlása 40%

A képzési helyszín jellege:

Tanműhely

Képzési idő:

144 óra gyakorlat gyakorlati képzési csoportban

A tananyagelem tartalmának tömör meghatározása:

Az elméletben megtanultakat a gyakorlatban alkalmazza.

Az előzőekben megtervezett gyártást végrehajtja. A gyártmány előre megtervezett gyártási jellemzői alapján beállítja a berendezések paramétereit

Felszereli és beállítja a szerszámokat és a készülékeket. A terméket legyártja az előzetesen megtervezett módon, gondosan ügyelve a gyártási, higiéniai, vegyvédelmi stb. utasításokra

A gép munka közben, majd a munkadarab kivétele után mérőeszközös mérést és használhatósági ellenőrzést végez. A mérőeszközös, illetve használhatósági ellenőrzés eredményétől függően korrigálja a beállítási adatokat, a szerszámot és egyéb jellemzőket

A munka végzése közben a gyártás jellemző technológiai paramétereit feljegyzi a gépnaplóba.

A gyártás befejeztével a gépet tartozékaival együtt biztonságosan üzemén kívüli állapotba helyezi

3. TANANYAGEGYSÉG			Tananyagegységhez tartozó összes tananyagelem				
			azonosítója	megnevezése	jellege	azonosítója	óraszám
elméleti	elméletigényes gyakorlati	gyakorlati					összes
109st/2.0/0342-07	Gyártásközi műveletek	sza	109st/2.1/0342-07	0	0	144	144

Megjegyzés: "sza" = szakmai alapképzés; "szk" = szakmai képzés

1. tananyagelem

A tananyagelem azonosítója:

109st/2.1/0342-07

A tananyagelem megnevezése:

Gyártásközi műveletek

Hozzárendelt feladatkompetenciák:

Az előző gyártási műveleti helytől átveszi a munkadarabot

Dokumentálja az előző műveleti helyről a munkadarab átvételét

Hozzárendelt szakmai ismeretalkalmazások:

B típus Gyártási dokumentáció

B típus Anyagmozgatás, teheremelés

A típus Gépszerelés munkabiztonsági szabályai

A típus Gépüzemeltetés munkabiztonsági szabályai

A típus Anyagmozgatás munkabiztonsági szabályai

A típus Emelő- és szállítógépek üzembiztonsági szabályai

A típus A termékek azonosítására, nyomon követésére vonatkozó követelmények

Hozzárendelt szakmai készségek:

5. szint Munkabiztonsági eszközök, felszerelések használata

Hozzárendelt módszerkompetenciák:

Ismeretek helyénvaló alkalmazása

Módszeres munkavégzés

Hozzárendelt személyes kompetenciák:

Önállóság

Döntésképeség

Hozzárendelt társas kompetenciák:

Kapcsolatteremtő készség

Közérthetőség

Tanulói tevékenységformák:

Géprendszer megfigyelése adott szempontok alapján 25%

Feladattal vezetett szerkezetelemzés 20%

Műveletek gyakorlása 25%

Adatgyűjtés géprendszer üzemeléséről 20%

Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett 10%

A képzési helyszín jellege:

Tanműhely

Képzési idő:

144 óra gyakorlat gyakorlati képzési csoportban

A tananyagelem tartalmának tömör meghatározása:

Végrehajtja a technológiai utasításban szereplő lépéseket, betartja szállítással kapcsolatos munkavédelmi előírásokat.

Az előírásoknak megfelelően dokumentálja az átadás-átvételt
Értelmezi a logisztikai rendszerben elfoglalt helyét, szerepét

4. TANANYAGEGYSÉG			Tananyagegységhez tartozó összes tananyagelem				
			azonosítója	megnevezése	jellege	azonosítója	óraszám
elméleti	elméletigényes gyakorlati	gyakorlati					összes
109st/3.0/0342-07	Bontás előkészítése	sza	109st/3.1/0342-07	72	0	0	72

Megjegyzés: "sza" = szakmai alapképzés; "szk" = szakmai képzés

1. tananyagelem

A tananyagelem azonosítója:

109st/3.1/0342-07

A tananyagelem megnevezése:

Bontás-előkészítési ismeretek

Hozzárendelt feladatkompetenciák:

A bontáshoz szükséges anyagokat, szerszámokat, eszközöket meghatározza

A bontáshoz szükséges anyagokat előkészíti

A bontáshoz szükséges anyagokat, szerszámokat, eszközöket a munkahelyén elrendezi a gyártási (szerelési) logika szerint

Hozzárendelt szakmai ismeretalkalmazások:

D típus Egyes gyártósori munkahelyek kialakítása

B típus Gépkönyv, kezelési, szerelési, karbantartási útmutatók használata

C típus Szerelőszerszámok

B típus A szerelés gépei, készülékei

Hozzárendelt szakmai készségek:

3. szint Elemi számolási készség

4. szint Mennyiségérzék

3. szint Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban

Hozzárendelt módszerkompetenciák:

Logikus gondolkodás

A környezet tisztántartása

Hozzárendelt személyes kompetenciák:

Precizitás

Hozzárendelt társas kompetenciák:

Közérthetőség

Tanulói tevékenységformák:

Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel 40%

Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása 50%

Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás 10%

A képzési helyszín jellege:

Szaktanterem

Képzési idő:

72 óra elmélet osztálykeretben

A tananyagelem tartalmának tömör meghatározása:

Az anyagkiválasztás műszaki, gazdasági szempontjai

- Anyagkiválasztás
- Anyagok tulajdonságai (mechanikai, technológiai)

Az anyagok kikeresése táblázatokból és szabványokból

A gépészetben gyakorta előforduló gyártási folyamatokhoz szerszám, készülékek, kisgépek kiválasztása. A szerszámok és egyéb eszközök megfelelőségének ellenőrzése beazonosítással, összevetéssel, mérőeszközös méréssel stb.

Értelmezi a biztonságtechnikai eszközök, berendezések felszerelésének, ellenőrzésének menetét. Az értelmezés során figyelembe veszi a hatályos munkabiztonsági előírásokat, irányelveket

5. TANANYAGEGYSÉG			Tananyagegységhez tartozó összes tananyagelem				
			azonosítója	megnevezése	jellege	óraszám	
azonosítója	elméleti	elméletigényes gyakorlati				gyakorlati	összes
109st/4.0/0342-07	Bontás előkészítési gyakorlat	szk	109st/4.1/0342-07	0	64	0	64

Megjegyzés: "sza" = szakmai alapképzés; "szk" = szakmai képzés

1. tananyagelem

A tananyagelem azonosítója:

109st/4.1/0342-07

A tananyagelem megnevezése:

Bontás előkészítési gyakorlat

Hozzárendelt feladatkompetenciák:

A bontáshoz szükséges anyagokat, szerszámokat, eszközöket meghatározza

A bontáshoz szükséges anyagokat előkészíti

A bontáshoz szükséges anyagokat, szerszámokat, eszközöket a munkahelyén elrendezi a gyártási (szerelési) logika szerint

Hozzárendelt szakmai ismeretalkalmazások:

D típus Egyes gyártósori munkahelyek kialakítása

B típus Gépkönyv, kezelési, szerelési, karbantartási útmutatók használata

C típus Szerelőszerszámok

B típus A szerelés gépei, készülékei

Hozzárendelt szakmai készségek:

3. szint Elemi számolási készség

4. szint Mennyiségérzék

3. szint Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban

Hozzárendelt módszerkompetenciák:

Logikus gondolkodás

A környezet tisztántartása

Hozzárendelt személyes kompetenciák:

Precizitás

Hozzárendelt társas kompetenciák:

Közérthetőség

Tanulói tevékenységformák:

Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel 10%

Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása 50%

Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás 10%

Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással 30%

A képzési helyszín jellege:

Szaktanterem

Tanműhely

Képzési idő:

64 óra elméletigényes gyakorlat csoportbontásban

A tananyagelem tartalmának tömör meghatározása:

Technológiai eljárások, a szükséges anyagok, szerszámok eszközök, gépek

Gépkönyv, kezelési, szerelési, karbantartási útmutató tartalma alkalmazása

Bontási terv

6. TANANYAGEGYSÉG			Tananyagegységhez tartozó összes tananyagelem				
			azonosítója	megnevezése	jellege	azonosítója	óraszám
elméleti	elméletigényes gyakorlati	gyakorlati					összes
109st/5.0/0342-07	Iparitermék bontás szabályai	sza	109st/5.1/0342-07	108	0	0	108

Megjegyzés: "sza" = szakmai alapképzés; "szk" = szakmai képzés

1. tananyagelem

A tananyagelem azonosítója:

109st/5.1/0342-07

A tananyagelem megnevezése:

Iparitermék bontás szabályai

Hozzárendelt feladatkompetenciák:

A részére kijelölt munkafeladatot elvégzi

Ellenőrzi az általa elvégzett munkafeladat eredményét

A technológiai utasításoknak megfelelően dokumentálja az egész műszak alatt a gépek kezelését, az esetlegesen előfordult rendellenességeket

Hozzárendelt szakmai ismeretalkalmazások:

B típus Vonatkozó jogszabályok ismerete

D típus Gyártmánykatalógusok

B típus Szabványok

B típus Hulladékgyűjtés

Hozzárendelt szakmai készségek:

4. szint Környezetvédelem iránti elkötelezettség

3. szint Információforrások kezelése

Hozzárendelt módszerkompetenciák:

Ismeretek helyénvaló alkalmazása

Figyelemmegosztás

Hozzárendelt személyes kompetenciák:

Önállóság

Hozzárendelt társas kompetenciák:

Közérthetőség

Kezdeményezőkézség

Tanulói tevékenységformák:

Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása 40%

Feladattal vezetett kiscsoportos szövegfeldolgozás 50%

Válaszolás írásban mondatszintű kérdésekre 10%

A képzési helyszín jellege:

Tanterem

Képzési idő:

108 óra elmélet osztálykeretben

A tananyagelem tartalmának tömör meghatározása:

Technológiai utasítások, eljárások

Szabványok

A vonatkozó környezetvédelmi, biztonságtechnikai, katasztrófavédelmi hatósági előírások és irányelvek ismerete. A termelőmunka során keletkező veszélyes hulladékok kiválogatása, elkülönítése, munkahelyi tárolása, jelölése, dokumentálása.

Az összegyűjtött veszélyes hulladékok elszállítása. A megsemmisítési folyamat figyelemmel kísérése

7. TANANYAGEGYSÉG			Tananyagegységhez tartozó összes tananyagelem				
azonosítója	megnevezése	jellege	azonosítója	óraszám			összes
				elméleti	elméletigényes gyakorlati	gyakorlati	
109st/6.0/0342-07	Iparitermék bontása	szk	109st/6.1/0342-07	160	0	0	498
		szk	109st/6.2/0342-07	0	0	224	
		szk	109st/6.3/0342-07	0	0	114	

Megjegyzés: "sza" = szakmai alapképzés; "szk" = szakmai képzés

1. tananyagelem

A tananyagelem azonosítója:

109st/6.1/0342-07

A tananyagelem megnevezése:

Anyagalakítási ismeretek

Hozzárendelt feladatkompetenciák:

A részére kijelölt munkafeladatot elvégzi

Ellenőrzi az általa elvégzett munkafeladat eredményét

A technológiai utasításoknak megfelelően dokumentálja az egész műszak alatt a gépek kezelését, az esetlegesen előfordult rendellenességeket

Hozzárendelt szakmai ismeretalkalmazások:

- B típus Kézi anyagalakítás (elmélet/gyakorlat)
- C típus Esztergályozás (elmélet/gyakorlat)
- C típus Marás (elmélet/gyakorlat)
- C típus Fúrás (elmélet/gyakorlat)
- C típus Köszörülés (elmélet/gyakorlat)
- C típus Egyéb forgácsolási eljárások (elmélet/gyakorlat)

Hozzárendelt szakmai készségek:

- 3. szint Olvasott köznyelvi szöveg megértése
- 3. szint Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban
- 3. szint Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése
- 3. szint Információforrások kezelése

Hozzárendelt módszerkompetenciák:

Ismeretek helyénvaló alkalmazása

Logikus gondolkodás

Hozzárendelt személyes kompetenciák:

Precizitás

Hozzárendelt társas kompetenciák:

Hatékony kérdészés készsége

Tanulói tevékenységformák:

- Hallott szöveg feldolgozása jegyzeteléssel 10%
- Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása 35%
- Információk feladattal vezetett rendszerezése 35%
- Olvasott szöveg feladattal vezetett feldolgozása 20%

A képzési helyszín jellege:

Tanterem

Képzési idő:

160 óra elmélet osztálykeretben

A tananyagelem tartalmának tömör meghatározása:

- A gépi forgácsolóműhely rendje, munka- és tűzvédelem rendszerezése
- Kézi anyagalakítás
- Esztergályozás
- Marás
- Fúrás
- Köszörülés
- Egyéb forgácsolási eljárások

2. tananyagelem

A tananyagelem azonosítója:

109st/6.2/0342-07

A tananyagelem megnevezése:

Gépi anyagalakítási gyakorlat

Hozzárendelt feladatkompetenciák:

- A részére kijelölt munkafeladatot elvégzi
- Ellenőrzi az általa elvégzett munkafeladat eredményét
- A technológiai utasításoknak megfelelően dokumentálja az egész műszak alatt a gépek kezelését, az esetlegesen előfordult rendellenességeket
- Használja az egyéni- és alkalmazza a kollektív munkavédelmi eszközöket

Hozzárendelt szakmai ismeretalkalmazások:

- C típus   Esztergályozás (elmélet/gyakorlat)
- C típus   Marás (elmélet/gyakorlat)
- C típus   Marás (elmélet/gyakorlat)
- C típus   Köszörülés (elmélet/gyakorlat)
- C típus   Egyéb forgácsolási eljárások (elmélet/gyakorlat)
- C típus   Egyéb forgácsolási eljárások (elmélet/gyakorlat)

Hozzárendelt szakmai készségek:

- 4. szint   Szerelő kéziszerszámok és kisgépek használata
- 5. szint   Munkabiztonsági eszközök, felszerelések használata

Hozzárendelt módszerkompetenciák:

- Módszeres munkavégzés
- A környezet tisztántartása

Hozzárendelt személyes kompetenciák:

- Kézügyesség
- Mozgáskoordináció (testi ügyesség)

Hozzárendelt társas kompetenciák:

- Határozottság

Tanulói tevékenységformák:

Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása 20%

Munkamegfigyelés adott szempontok alapján 10%

Műveletek gyakorlása 40%

Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett 30%

A képzési helyszín jellege:

Tanműhely

Képzési idő:

224 óra gyakorlat gyakorlati képzési csoportban

A tananyagelem tartalmának tömör meghatározása:

A gépi forgácsolóműhely rendje, munka- és tűzvédelem rendszerezése

A forgácsolás fogalma, fajtái

A forgácsoló mozgások (alakító, beállító, segéd)

Forgácsolástechnológiai alapfogalmak

- a forgácsolószerszámok élgeometriája

- a forgácsoláskor fellépő erőhatások,

- a forgácsolóerő számítása, a forgácsolóerőt befolyásoló tényezők

- a forgácsolás teljesítményszükséglete

- a forgácsoláskor fellépő hőjelenségek, hűtés, kenés

- a forgácsoló szerszámok anyaga, kopása, az éltartam

Az esztergálás, gyalulás, vésés, fúrás, furatmegmunkálás, marás forgácsolási adatai, szerszámok, kiválasztásuk szempontjai

A gazdaságos technológiai adatok kiválasztása táblázatból

Elérhető pontosság és felületi érdesség

3. tananyagelem

A tananyagelem azonosítója:

109st/6.3/0342-07

A tananyagelem megnevezése:

Kézi anyagalakítási gyakorlat

Hozzárendelt feladatkompetenciák:

A részére kijelölt munkafeladatot elvégzi

Ellenőrzi az általa elvégzett munkafeladat eredményét

A technológiai utasításoknak megfelelően dokumentálja az egész műszak alatt a gépek kezelését, az esetlegesen előfordult rendellenességeket

Használja az egyéni- és alkalmazza a kollektív munkavédelmi eszközöket

Hozzárendelt szakmai ismeretalkalmazások:

C típus   Kézi anyagalakítás (elmélet/gyakorlat)

Hozzárendelt szakmai készségek:

4. szint   Szerelő kéziszerszámok és kiségek használata

5. szint   Munkabiztonsági eszközök, felszerelések használata

Hozzárendelt módszerkompetenciák:

Módszeres munkavégzés

A környezet tisztántartása

Hozzárendelt személyes kompetenciák:

Kézügyesség

Mozgáskoordináció (testi ügyesség)

Hozzárendelt társas kompetenciák:

Határozottság

Tanulói tevékenységformák:

Hallott szöveg feladattal vezetett feldolgozása 20%

Munkamegfigyelés adott szempontok alapján 10%

Műveletek gyakorlása 40%

Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett 30%

A képzési helyszín jellege:

Tanműhely

Képzési idő:

114 óra gyakorlat gyakorlati képzési csoportban

A tananyagelem tartalmának tömör meghatározása:

Kézi megmunkálási gyakorlatok, síkbeli és térbeli előrajzolás

A kézi forgácsolóműhely rendje, munka- és tűzvédelem rendszerezése

Alkatrészek illesztése

Gépek, gépegységek, gépelemek, szerkezetek szerelése,

A különféle gépek, gépegységek, szerkezetek szerelésénél és javításánál alkalmazott szerszámok, készülékek és műszerek

Szétszerelés, hibajegyzék összeállítása

Szegecskötések

Csoportosítás, kötéstípusok jellemzői és alkalmazási területei

A szegecsanyagok, szegecselés szerszámjai

Hegesztett kötések

Fajtái, jellemzői, eszközei, alkalmazási területei

Létrehozásának módjai, folyamata

Anyagok hegeszthetősége

Forrasztott kötések

Fajtái, jellemzői, eszközei, alkalmazási területei

A kötés létrehozásának folyamata, optimális kialakításának szempontja

Ragasztott kötések

Jellemzői, alkalmazási területei

8. TANANYAGEGYSÉG			Tananyagegységhez tartozó összes tananyagelem				
			azonosítója	megnevezése	jellege	óraszám	
azonosítója	elméleti	elméletigényes gyakorlati				gyakorlati	összes
109st/7.0/0342-07	Karbantartás	szk	109st/7.1/0342-07	0	0	110	110

Megjegyzés: "sza" = szakmai alapképzés; "szk" = szakmai képzés

1. tananyagelem

A tananyagelem azonosítója:

109st/7.1/0342-07

A tananyagelem megnevezése:

Karbantartás

Hozzárendelt feladatkompetenciák:

Elvégzi a napi karbantartást

Karbantartja a munkavédelmi eszközöket

Hozzárendelt szakmai ismeretalkalmazások:

-

Hozzárendelt szakmai készségek:

4. szint Szerelő kéziszerszámok és kisgépek használata

4. szint Környezetvédelem iránti elkötelezettség

Hozzárendelt módszerkompetenciák:

Módszeres munkavégzés

A környezet tisztántartása

Hozzárendelt személyes kompetenciák:

Kézügyesség

Mozgáskoordináció (testi ügyesség)

Hozzárendelt társas kompetenciák:

Közérthetőség

Kezdeményezőkézség

Tanulói tevékenységformák:

Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással 10%

Műveletek gyakorlása 40%

Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett 30%

A képzési helyszín jellege:

Tanműhely

Képzési idő:

110 óra gyakorlat gyakorlati képzési csoportban

A tananyagelem tartalmának tömör meghatározása:

A forgácsoló szerszámgépek általános jellemzése

Fő egységeik, karbantartásuk gépkönyv alapján:

- forgómozgást létesítő főhajtóművek

- egyenes mozgású főhajtóművek
- mellékajtóművek
- géptest
- kezelő elemek és segédberendezések

Szerszámgépek felépítése, fő részeik

Gépek, gépegységek, szerkezetek karbantartásánál alkalmazott szerszámok, készülékek és műszerek - szétszerelése, hibajegyzék összeállítása

Karbantartási terv összeállítása gépkönyv alapján

9. TANANYAGEGYSÉG			Tananyagegységhez tartozó összes tananyagelem				
			azonosítója	megnevezése	jellege	óraszám	
azonosítója	elméleti	elméleti igényes gyakorlati				gyakorlati	összes
109st/8.0/0342-07	Betanítás	szk	109/8.1/0342-07	0	128	0	128

Megjegyzés: "sza" = szakmai alapképzés; "szk" = szakmai képzés

1. tananyagelem

A tananyagelem azonosítója:

109st/8.1/0342-07

A tananyagelem megnevezése:

Betanítás

Hozzárendelt feladatkompetenciák:

- A beosztottak, tanulók betanulási tevékenységét ellenőrzi
- A beosztottak, tanulók betanulási tevékenységét dokumentálja
- A beosztottakat, tanulókat betanítja

Hozzárendelt szakmai ismeretalkalmazások:

- B típus Munkavédelem
- C típus A termékekkel kapcsolatos fogalmak
- A típus A termékek azonosítására, nyomon követésére vonatkozó követelmények
- C típus A munkatársak képzésére vonatkozó követelmények
- A típus Munkautasítások
- B típus Hulladékgyűjtés

Hozzárendelt szakmai készségek:

- 3. szint Olvasott köznyelvi szöveg megértése
- 3. szint Köznyelvi szöveg fogalmazása írásban
- 3. szint Köznyelvi szöveg hallás utáni megértése
- 3. szint Információforrások kezelése

Hozzárendelt módszerkompetenciák:

- Ismeretek helyénvaló alkalmazása
- Figyelemmegosztás

Hozzárendelt személyes kompetenciák:

- Önállóság
- Döntésképesség

Hozzárendelt társas kompetenciák:

- Hatékony kérdésés készsége
- Kapcsolatteremtő készség
- Közérthetőség

Tanulói tevékenységformák:

Kiscsoportos szakmai munkavégzés irányítással 10%

Munkamegfigyelés adott szempontok alapján 10%

Műveletek gyakorlása 50%

Önálló szakmai munkavégzés felügyelet mellett 30%

A képzési helyszín jellege:

Tanterem

Tanműhely

Képzési idő:

128 óra elméletigényes gyakorlat csoportbontásban

A tananyagelem tartalmának tömör meghatározása:

A gyártási folyamatok elemeit bemutatja a tanulóknak.

Irányítja a gyakorlati munkájukat

Értékeli az elvégzett munkát

A betanulási tevékenységet dokumentálja

2. számú melléklet

Iparitermék-bontó részsakképesítés Szakmai számítások programja tanulásban akadályozott tanulók részére (Javaslat)

1. A modul célja:

- Felzárkóztassa a tanulókat az esetleges matematikai ismeretek hiányainak pótlásával a szakmai ismeretek elsajátításához
- Erősítse meg mindazon matematikai ismereteket, melyek az iparitermék-bontó szakszámítások elsajátításának alapjául szolgálnak
- Alakítsa ki a tanulóknak az alkalmazásképes matematikai ismereteket
- Nyújtson a tanulóknak a mindennapos életvezetésben biztonságot jelentő matematikai ismereteket
- Felkészítse a tanulókat szakmájuk körébe tartozó munkafolyamatok, műveletek anyag-, idő-, és gépszükségletének megállapítására
- Megtanítsa a rajzokról, konszignációs táblázatokból a szükséges anyagmennyiség kiszámítására a különböző számítási eljárásokra
- Felkészítsen a gép és időszükségletek megállapítására, egyszerű előkalkuláció készítésére

A tanulásban akadályozott tanulók esetében a rehabilitációt, rehabilitációt szolgáló cél a képességek, készségek, attitűdök fejlesztése:

- A megfigyelőképesség, tudatos tartós figyelem, az emlékezet,
- A problémamegoldó – képesség,
- A becslő, elemző, ellenőrző – önellenőrző és értékelő képesség,
- A gondolkodási műveletek,
- Az önálló életvezetéshez kapcsolódó gyakorlati képességek.

Megjegyzés:

Speciális szakiskolai szegregált képzés esetén javasolt a Matematika közismereti tananyagegység (szakorientált tananyagtartalommal) és szakmai tananyag keretében a felzárkóztatást szolgáló Iparitermék-bontó ismeretanyag és a szakmai számítások tananyagtartalmát feldolgozni. Ebben az esetben gyógypedagógiai tanár tanítja a közismereti tantárgyat és szaktanár a szakmai elméleti tantárgyként jelölt szakmai tantárgyakat.

Integrált képzés esetén (speciális szakiskolai tagozat, osztály, csoport, egyéni integrálás) célszerű integrált tantárgyként (szakmai számítások) beépíteni a tananyagtartalmat. A felzárkóztatás egyrészt a tananyag ismeretanyagának feldolgozása során, illetve fejlesztő tanár közreműködésével történhet.

Követelmények a programmodul elvégzése után:

A tanulóknak a Szakmai számítások modul tananyagának elsajátítása után tudnia kell:

- Rendelkeznie a szakmai számítások elvégzéséhez szükséges matematikai ismeretekkel, készségekkel
- Elvégezni a méréseket rajzról
- A fémmegmunkáló gépekkel összefüggő számításokat
- Meghatározni a munkák idő és gépszükségletét,
- A kalkulációs lap és anyagjegyzék segítségével számlát készíteni

Tananyag

1/11. évfolyam: 36 óra

2/12. évfolyam: 32 óra

TANANYAGEGYSÉG			Tananyagegységhez tartozó összes tananyagelem				
			azonosítója	óraszám			
Sorszám	megnevezése	jellege		elméleti	elméletigényes gyakorlati	gyakorlati	összes
1.	Matematika	szk			0		
2.	Anyagszámítások	szk			0		
3.	Ajánlattétel, kalkuláció	szk			0		
4.	A fémmegmunkáló gépekkel kapcsolatos számítások	szk			0		
	Összesen	szk		36		32	68

Megjegyzés:

A javasolt óraterv a szakmai számítások tananyagegység témaköreit és óraszámait tartalmazza. A matematika szakmai számítások témaköreinek feldolgozására az időterv ipartermék-bontó tanulók speciális igényeinek megfelelően történhet.

A téma tananyagának részletezése:

Matematika tananyagegység

- 1. Alapműveletek és alkalmazásuk**
- 2. Mértékegységek és alkalmazásuk**
SI mértékegység
Hosszmértékegységek és átváltásuk
- 3. Arány, arányosság, százalékszámítás**
Két mennyiség aránya
Egyenes arányosság
Fordított arányosság
Százalékszámítás
- 4. Geometriai alapismeretek**
Alapfogalmak
Alapszerkesztése
Síkbeli alakzatok
Síkídomok kerülete, területe
Pytagoras – tétele
Mértani testek (felszín, térfogat)
- 5. Képletek helyettesítés-értékének kiszámítása**

Ipartermék-bontó szakmai számítások tananyagegység:

- 1. Anyagszámítások**
Pontossági osztályba sorolt mérési segédeszközök (síklapok, prizmák, központosító elemek, vonalzők, derékszögek, derékszögű felfogólapok, hengerderékszögek, párhuzamalátétek, mérőcsapok, mérőgolyók) kiválasztása
Hosszmérés különböző pontossági fokozatba tartozó mérőhasábok, tolómérő, mikrométer, indikátorok használatával, az eredő mérési bizonytalanság meghatározása

Szögmérés (szögmértékkel, mozgószáras szögmérővel, szinuszvonalzóval)
Kúposságmérés
Idomszeres mérés, felületi érdesség mérése, összetett alak- és helyzetmérés
Mérési jegyzőkönyv készítése
Mérési rendszerek
Mértékegység-rendszerek
A hosszúságmérések alapelve. Mérési bázis
A hossz- és szögméréseknél fellépő jellegzetes hibák
A mérési eredmény bizonytalansága (mérési bizonytalanság). Az eredő mérési bizonytalanság kiszámítása
A mérési feladathoz illeszkedő mérőeszközök kiválasztásának szempontjai
Mechanikai hosszmérőeszközök jellemzői (mérőhasábok, tolómérő, mikrométer, indikátorok)
Optikai hosszmérőeszközök jellemzői, villamos elven működő hosszmérőeszközök
Szögmérő eszközök
Kúposság mérése
Tűrés illesztés alapfogalmai, idomszerek jellemzői
A felületi érdesség és mérése
Alak- és helyzetűrés, alak és helyzetellenőrzés
Mérési jegyzőkönyv tartalma, felépítése

2. Kalkuláció

Ajánlattétel, előkalkuláció
Utókalkuláció
Munkabér számítása
Számalkészítés

3. A fémmegmunkáló gépekkel kapcsolatos számítások

Gépszükséglet számítása
Időszükséglet számítása
Fordulatszámok és a (áttételek) szíjtárcsa átmérők számítása
Forgácsolási sebesség számítása
Előtolási sebesség számítása
Késlépés számítása

Módszertani ajánlások

Az alapozó matematikai ismeretek megfelelő szintű birtokának hiánya a tanulók eredményes előmenetelének gátja. A képzés elején elvégzett tudásszint felmérés az alapja a hiánypótlásnak, a differenciált fejlesztésnek, a tananyag feldolgozás ütemezésének.

Folyamatos ellenőrzéssel, tudásszint felméréssel bizonyosodjunk meg a szükséges alapismeretek meglétéről a hiányok pótlásáról.

A műveletek, mértékegységek alkalmazásának készség szintű elsajátításának érdekében ezen ismeretek folyamatos gyakorlására igény szerinti óraszám biztosítása alapvetően fontos. A csoporttól jelentősen eltérő tudásszintű tanulók egyéni fejlesztő foglalkozásokon való megsegítésről haladéktalanul gondolkodni szükséges.

Az Iparitermék-bontó szakmai számítások a szakmai gyakorlat és a szakmai elméleti tananyagmodulok tananyagtartalmára épül. A programban felsorolt témák követelményszintjéhez igazodva célszerű meghatározni az összefüggő nagyobb feladatokat, majd ezek ismeretében megtervezni az értékelési szempontokat.

Kezdetben a közös, majd fokozatosan az egyre önállóbb feladatmegoldásra kell törekedni.

A feladatok megoldása során adjunk lehetőséget a becsléssel történő értékek megállapítására.

Célszerű a tervekhez, rajzokhoz kapcsolódó feladatokból az írásbeli számonkérés. Különösen ügyeljünk a számítások, a számítási módszerek pontos célszerű alkalmazására.

A gyakorlatok során célszerű egységre vetített anyagszükségleti példatárat készíteni az egyes rajzok felhasználásával. Konkrét munkák során felmérést és anyagszükséglet számítást egyaránt végezzenek a tanulók. Témakörök zárásánál összefoglaló számonkérés szükségeltetik a tanulók tudásszintjének felmérésére.

A feladatokra, vizsgákra való felkészülés során biztosítsunk kellő óraszámot a vizsgán szereplő feladattípusok megoldására, valamint az életszerű feladatokra. A feladatok megoldása igényelje a tanulók önálló gondolkodásmódját, a tanult ismeretek gyakorlati alkalmazását.

Tárgyi feltételek

Az Iparitermék-bontó szakmai számítások modul témáinak eredményes feldolgozása jelentős mennyiségű szemléltető eszközök alkalmazását igényli. Ezek elhelyezése és az alkalmazott tanulási-tanítási módszerek nem teszik szükségessé külön szaktanterem kialakítását. A különböző eszközök jól telepíthetők a szakmai elméleti tantermekbe.

A tanterem speciális felszerelési tárgyai:

- Egyszemélyes tanulóasztalok, támlás székek
- Nagyméretű fali tábla
- Mágneses tábla
- Táblai vonalzó, körző
- Diavetítő, írásvetítő, vetítő vászon

3. számú melléklet

Vállalkozói ismeretek modul (Javaslat)

1. A MODUL CÉLJA:

Keltse fel az érdeklődést a tanulóknál a vállalkozások iránt. Ösztönözzön a vállalkozásokkal kapcsolatos ismeretek elsajátítására. Alakítsa ki a gyakorlati, vállalkozói szemléletű gondolkodást. Segítse a vállalkozói készségek kialakítását. Segítse az alapvető etikai szabályok elsajátítását, betartását.

2. KÖVETELMÉNYEK A MODUL ELVÉGZÉSE UTÁN:

- a vállalkozó fogalma
- a vállalkozó sikerességét segítő tulajdonságok
- az egyéni vállalkozás fogalma
- a társas vállalkozások formái (gazdasági társaság: betéti társaság, közkereseti társaság, korlátolt felelősségű társaság, részvénytársaság, egyesülés, közös vállalat),
- a különböző vállalkozási formák főbb jellemzői
- az egyéni vállalkozói igazolvány kiváltásának feltételei
- a vállalkozói igazolvány kiváltásának módja
- a vállalkozói igazolvány visszavonásának feltételei
- a tevékenységi kör fogalma
- a kezdő vállalkozó teendői
- a vállalkozói tevékenység megkezdésével szemben támasztott törvényi követelmények
- a telepengedély beszerzésének szabályai
- a vállalkozásalapítás, átalakítás és megszüntetés legfontosabb feladatai
- a vállalkozásalapítás, megszüntetés jogi szabályozása
- a vállalkozás beindításának illetve megszüntetésének adminisztratív teendői
- az üzleti terv fogalma
- az üzleti terv elemei, tartalma
- az üzleti terv elkészítésének menete
- a vállalkozással kapcsolatos adókötelezettségek
- az adónemek – általános forgalmi adó (ÁFA), társasági adó, személyi jövedelemadó, helyi adó – fajtái
- a vállalkozással kapcsolatos társadalombiztosítási járulék, egészségügyi hozzájárulás befizetési kötelezettsége
- a marketing fogalma
- a reklám szerepe, formája és alkalmazási lehetőségei
- a főfoglalkozású vállalkozó társadalom, egészség és nyugdíjbiztosítási járulékfizetési kötelezettségei
- a kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozó társadalom, egészség és nyugdíjbiztosítási kötelezettségei
- a kamarai tagságból eredő jogait és kötelezségei
- a vállalkozás beindítása és megszüntetése adminisztratív teendőinek sorrendje
- a tevékenységi kör meghatározása
- a vállalkozás üzleti tervének elkészítése
- a piacot és a várható értékesítés lehetőségeinek felmérése
- a vállalkozás indításához szükséges költségek felmérése
- a vállalkozás munkaerő szükségletét.
- a vállalkozás működtetéséhez szükséges forrásokat,
- a vállalkozás pénzügyi fedezetét,
- legyen ismerete a vállalkozás pénzügyi adminisztrációjáról
- a piaci információk felhasználása

TANANYAGEGYSÉG			Tananyagegységhez tartozó összes tananyagelem				
			azonosítója	óraszám			
Sorszám	megnevezése	jellege		elméleti	elméleti igényes gyakorlati	gyakorlati	összes
1.	Vállalkozás, vállalkozások típusai	szk		10		0	10
2.	Vállalkozás alapítása, működtetése, átalakítása és megszüntetése	szk			16	0	16
3.	Üzleti terv	szk				12	12
4.	Az adó fogalma, adófajták, adózás	szk		12		0	12
5.	A vállalkozó járulékfizetési kötelezettségei			12			12
6.	Vállalkozás és etika			6			6
	Összesen	szk		40	16	12	68

A tananyag részletezése:

1. Vállalkozás, vállalkozások típusai

kb. 10 óra

1.1 Vállalkozó

Ki minősül vállalkozónak

Vállalkozási formák

Jogi személyek

1.2 Egyéni vállalkozás

1.2.1 Az egyéni vállalkozói igazolvány kiadásának feltételei

Cselekvőképesség,

Állandó lakóhely,

Az egyén ne legyen kizárva az egyéni vállalkozás gyakorlásából.

1.2.2 A kezdő vállalkozó teendői

Szükséges hatósági engedélyk, vállalkozói igazolvány beszerzése

Szakképesítéssel kapcsolatos előírások betartása

Hatósági igazolás (erkölcsi bizonyítvány) beszerzése

Önkormányzati bejelentési kötelezettségek

APEH adat bejelentkezési kötelezettség

Saját nyilatkozat

Mesterlevélhez kötött tevékenységek

Szakképesítés igazolását nem igénylő tevékenységek

1.3 A társas vállalkozások típusai

1.3.1 Gazdasági társaság

1.3.2 Betéti társaság

1.3.3 Közkereseti társaság

1.3.4 Részvénytársaság

1.3.5 Egyesülés

1.3.6 Közös vállalat

1.4 *A vállalkozások főbb jellemzői*

2. Vállalkozás alapítása, működtetése, átalakítása és megszüntetése kb. 16 óra

2.1 *A vállalkozás alapítását befolyásoló tényezők*

2.2 *A vállalkozás alapítás során felmerülő feladatok*

2.3 *A vállalkozás indítás korszerű módszerei és eszközzrendszere*

2.4 *A rendelkezésre álló személyi és tárgyi erőforrások*

2.5 *A vállalkozás alapítás jogi eljárási rendje*

Alapító okirat

Cégbejegyzés

Bankszámlanyitás

Adószám

Társadalombiztosítási szám.

2.6 *Kamarai tagság*

A kamarai tagságból eredő, a vállalkozót megillető jogok és kötelezettségek,

A kamarai szolgáltatások igénybevételének módja, helye,

Kapcsolattartás a szakmai és területi gazdasági kamarával, szakmai szövetségekkel,

2.7 *A tervezés szerepe a vállalkozás alapításával, működéssel, átalakításával és megszüntetésével kapcsolatos döntéshozatalban. A vállalkozás pénzügyi tervezése*

2.7.1 *A vállalkozás pénzforrásai*

Saját tőkefinanszírozás előnyei és hátrányai

A hitelfinanszírozás előnyei és hátrányai

2.7.2 *A vállalkozás működtetéséhez szükséges pénzmennyiség*

Induló költségek

Működési költségek

A személyes megélhetés költségei

2.8 *A vállalkozás pénzügyi adminisztrációja*

Egyszeres könyvvitel

Kettős könyvvitel

Mérleg

2.9 *A vállalkozások megszüntetésekor figyelembe veendő tényezők (a tárgyak, eszközök magántulajdonba kerülése esetén, személyi jövedelem adófizetési kötelezettség)*

3. **Üzleti terv**

kb. 12 óra

3.1 *Az üzleti terv tartalma*

3.2 *Az üzleti terv szükségessége*

3.3 *Az üzleti terv szerkezete*

Bemutatkozik a vállalkozás

A vállalkozás alapításának időpontja

Tevékenységi köre

A működtető tulajdonos(ok)

Miben különbözik a vállalkozás az azonos tevékenységi körű vállalkozásoktól

A jó működést biztosító tényezők

A tervezett termék/szolgáltatás jellege, piaci lehetőségei

Milyen technológiával, módszerrel készült a termék

Mekkora nyereségre számít

Milyen saját erővel (anyagi, szellemi) rendelkezik a vállalkozás és mivel szükséges még kiegészíteni

3.4 Az üzleti terv készítés menete

Az üzleti ötletek összegyűjtése, a fogyasztói igényekkel történő összevetése

A piac és a várható értékesítés felmérése, a konkurencia hibáinak és erényeinek felhasználásával

A termék (szolgáltatás) bemutatása konkrét adatokkal

A vállalkozás működtetéséhez szükséges források meghatározása

A költségtervezés és fedezetszámítás elkészítése

Marketing terv készítése

A vállalkozás reklámtevékenységének megtervezése

Gyártás, működés helyének meghatározása

A vállalkozás berendezésének (gyártóeszközeinek) megtervezése

A szállítás szervezése

Alkalmazotti létszámszükséglet meghatározása

A vállalkozás működtetésének szervezeti feltételei

A vállalkozás pénzügyi elszámolása, könyvelése

A vállalkozás költségtakarékos üzemeltetése, belső tartalékok feltárása (tőkeigényesség)

4. Az adó fogalma, adófajták, adózás

kb. 12 óra

4.1 Az adó fogalma, adózás

4.1.1 Forgalomhoz kapcsolódó adófajták

Általános forgalmi adó (ÁFA)

Fogyasztási adó

Iparüzési adó

Helyi adók

Vagyoni adók

4.1.2 Jövedelemhez kapcsolódó adófajták

Személyi jövedelemadó

Társasági adó

4.1.3 Az egyes adónemekkel kapcsolatos feladatok

Az adó alapja és mértéke

Adóelszámolás, adónövelő és csökkentő tételek

Adókulcs

Az adóelszámolás és nyilvántartás módja

A beszámolási kötelezettségre vonatkozó előírások

Az adóbevallás, befizetés, ellenőrzés, rendbírság. Az adóhiány és a késedelmes befizetés szankciói

Az adókedvezmények köre, mértéke és igénybevételük módja

Adózás és átalányadózás

A tételes elszámoláson alapuló, és az átalányadózás közötti választás stratégiai kérdései

Társasági adó

Adóelőleg fizetési kötelezettség

Az általános forgalmi adó befizetése, visszaigénylése

Az alkalmazottak jövedelme után számított SZJA előleg levonása és befizetése

A vállalkozó SZJA kötelezettsége

5. A vállalkozó járulékfizetési kötelezettségei

kb. 12 óra

5.1 Főfoglalkozású vállalkozó járulékfizetési kötelezettsége

Társadalombiztosítási járulék

Egészségbiztosítási járulék

Nyugdíjjárulék

5.2 Kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozó járulékfizetési kötelezettsége

5.3 A kezdő vállalkozó járulékfizetési kötelezettsége

- kezdő vállalkozó meghatározása

6. Vállalkozás és etika

kb. 6 óra

Az etika fogalma

Etikus magatartás

Törvények alkalmazása a vállalkozásban (törvénytisztelő, kiskapu-kereső, figyelmen kívül hagyó)

Erkölcösség és kölcsönösség jelentősége a vállalkozásban

A barátság elve a vállalkozásban

4. A TANANYAG FELDOLGOZÁSÁNAK MÓDSZEREI

Általános útmutató a feldolgozáshoz

A modul tananyagának feldolgozása elsősorban konkrét példákon keresztül valósítható meg.

A tananyag feldolgozása kapcsolódjon a köznapi életben előforduló esetekhez.

Minden tanulónak adjunk kitöltésre bejelentkezési adatlapot, adatbejelentő lapot, illetve az alapinformációk az alakuló egyéni vállalkozásokról nyomtatványt.

A frontális ismeretközlő oktatás helyett a tanár figyelje a csoportokban folyó munkát, segítse a tanulókat a megfelelő információ források keresésében, tegyen fel kérdéseket, adott esetben magyarázza meg, amit nem értenek. Ezután az önként jelentkezők tartsanak önállóan kiselőadást az elsajátított ismeretekről.

Az üzleti terv készítését szintén mintapéldán keresztül mutassuk be. A nyomtatványok kitöltésénél alkalmazott módszerrel készítsünk üzleti tervet.

A témák iránt jobban érdeklődő tanulók számára keressünk lehetőséget – pl. kiselőadás, differenciált házi feladat -, hogy képességeiket sokoldalúan fejleszthessék. A kevesebb előképzettséggel rendelkező, lemaradó tanulóknak szervezzünk lehetőséget a hiányzó ismereteik pótlására tanulótárs vagy tanár segítségével.

Mivel a tananyag új ismereteket tartalmaz, ezért a javasolt órakereteket rugalmasan kezeljük. Azokat a témaköröket tárgyaljuk részletesebben, amelyeknél elmaradást tapasztalunk, illetve amelyek a gyakorlati életben feltétlenül szükségesek.

Ajánlott módszerek:

- Vállalkozási kör figyelése
- Szemléltetés
- A napi sajtó figyelése
- Könyvtár használata (hivatalos közlönyök)
- Jogsabályok figyelése
- Vita
- Üzleti tervek készítése
- Kiselőadás tartása
- Formanyomtatványok kitöltése

5. AZ ÉRTÉKELÉS MÓDJA

A tanulók munkáját elsősorban aktivitásuk alapján értékeljük.

Törekedünk arra, hogy a tanulók teljesítményének értékelése pozitívan motiváló hatású legyen. Vegyük figyelembe, hogy a tanulók nagy részének a korábbi tanulmányaik során sok kudarcélménye volt. Az önálló munkák végzésekor adjunk lehetőséget az önértékelésre és az önértékelés fejlesztésére. A lehetőségek szerint kerüljük a hagyományos osztályozást. A tanuló minden tevékenységét (tehát ne csak a tárgyi ismereteit) szóban és időszakonként vagy témánként írásban értékeljük és velük is értékeltessük.

Az értékelés szempontjai:

- az elsajátított ismeretek és a kialakult szemlélet megnyilvánulása a tanuló hétköznapi életében,
- gyakorlati példa, konkrét, a témával összefüggő tevékenység végzése,
- fogalommagyarázat,
- a fogalmak megértésének szintje,
- aktivitás az önálló munkában.
- kiselőadások színvonala,
- önálló véleményalkotás,
- a törvények előírásainak ismerete, gyakorlati alkalmazása.

A tárgyi feltételek

Ajánlott eszközök:

- írásvetítő,
- videó, videofilmek a sikeres vállalkozók pályakezdéséről,
- munkaügyi dokumentumok, nyomtatványok,
- közlönyök.

Ajánlott tankönyv:

Tanári kézikönyvek:

Dr. Bartha Tamás – Tóth Tihamér: Vállalkozási ismeretek

BME-MSZT-NSZI, 1997.

Dr. Bartha Tamás – Tóth Tihamér: Vállalkozástan

Szókratész Kft., 1997.

Dr. Auer Katalin – Dr. Béher – Czipszerné – Hoffmanné: Vállalkozás
Novorg, 1999.

Jelen – Mészáros – Szelecki – Virág: Vállalkozások gazdálkodása

4. számú melléklet

Kommunikáció modul (Javaslat)

Speciális szakiskola 11. évfolyam		
Órakeret	heti	1 óra
	évi	36 óra

Célja a tág értelemben vett olvasás-, írás, szövegértés a nonverbális kommunikáció és beszédtanítás - s mindezekon keresztül a gondolkodástanítás. Ez a feladat elválaszthatatlan az önbizalom-erősítéstől és a sikerélmény-nyújtástól.

A kulturált nyelvi magatartás kialakítása nélkülözhetetlen a sikeres társas-társadalmi beilleszkedéshez és együttműködéshez, az eredményes problémamegoldáshoz, a konfliktusok kezeléséhez.

Szükséges gyakoroltatni a kétszemélyes, a kiscsoportos és a hivatalos-nyilvános kommunikáció módozatait: a körülményekhez, a címzethez, a témához való rugalmas alkalmazkodást; az együttműködés képességét mind a kortárs, mind a felnőtt partnerekkel, az odafigyelést mások gondolataira és érzelmeire, az udvariasság és a nyelvi illemszabályok megtartását.

A szövegértés fejlesztése az alapja a többi anyanyelvi terület fejlesztésének, ezért erre kívánatos különös gondot fordítani. Elengedhetetlenül szükséges a beszédértés tudatos fejlesztése - ennek fontos mozzanatai a közvetlen kommunikációban és az elektronikus tömegkommunikációban szereplő beszédműfajok, szövegfajták szerkezeti sajátosságainak tudatosítása, illetve a figyelem edzése és irányítása.

Az olvasás képessége erősen összetett, beleértjük az olvasástechnikát, a szó szerinti, az értelmező, a kritikai és kreatív olvasás képességét, a pontos és kifejező felolvasást s a szövegbe kódolt üzenet megfejtését, megértését. Az olvasási képességhez hozzátartozik a szöveghez kapcsolódó kérdések föltevése, valamint az olvasói válaszadás is.

A szóbeli és írásos szövegalkotás képességét egyaránt fejleszteniünk kell.

TANANYAGEGYSÉG			Tananyagegységhez tartozó összes tananyagelem				
			azonosítója	óraszám			
Sorszám	megnevezése	jellege		elméleti	elméletigényes gyakorlati	gyakorlati	összes
1.	Kapcsolat a mindennapokban	szk		6	0	6	
2.	A társasági élet speciális lehetőségei	szk		6	0	6	
3.	Családon belüli viselkedési formák	szk			6	6	
4.	Munkahelyi társas kapcsolatok	szk			10	10	
	Összesen	szk		12	16	28	

Az egyes tananyagelemek tartalmának részletezése

Kapcsolat a mindennapokban	Követelmény
<p>Köszönés, megszólítás, bemutatkozás, bemutatás, társalgás, vita, konfliktusok kezelése</p>	<p>A tanulók tudják:</p> <p>A köszönés, megszólítás, bemutatkozás, bemutatás szabályait / kinek mikor hogyan köszönjünk / Tegezés – magázás – önzés mikor melyiket illik használni?</p> <p>Ismerjék meg és szituációs gyakorlatok keretében alkalmazzák a kultúrált vita, társalgás szabályait. Alakuljon ki bennük az igény mások véleményének meghallgatására.</p> <p>Ismerjék meg különböző konfliktus helyzeteket és a konfliktusok megoldásának lehetséges módjait.</p> <p>Ismerjék fel az önfegyelem, önuralom fontosságát és gyakorolják különböző élethelyzetekben.</p>
<p>A társasági élet speciális lehetőségei</p> <p>Névjegy és használata</p> <p>Telefonhasználat</p> <p>Ajándékozás</p> <p>A társasági élet egyéb lehetőségei</p>	<p>A tanulók ismerjék:</p> <p>A névjegykártya szerepét, fajtáit, használatának területeit.</p> <p>A telefonálás, illetve telefonálás szabályait, különös tekintettel a mobil telefon használatára.</p> <p>Ismerjék meg az ajándékozás szabályait /mit illik és mit nem illik ajándékozni /</p> <p>Ismerjék és szituációs gyakorlatok keretében alkalmazzák a társasági élet egyéb szabályait. / viselkedés közlekedési eszközön, kiránduláson, színházban, moziban stb. /</p>
<p>Családon belüli viselkedési formák</p> <p>A szülők és a serdülők viszonya</p> <p>Szeretet, megértés, alkalmazkodás, konfliktusok a családon belül.</p> <p>Családi ünnepek</p>	<p>A tanulók ismerjék meg:</p> <p>családon belüli konfliktusok okait.</p> <p>Szituációs gyakorlatok keretében fedezzék fel a konfliktusok elkerülésének, megoldásának módjait.</p> <p>Ismerjék a szeretet, megértés, őszinteség, alkalmazkodás szerepét, fontosságát a családban.</p> <p>Tudják, hogy a hazugság a konfliktusok egyik forrása.</p> <p>Ismerjék meg a munkamegosztás fontosságát a családban.</p> <p>Ismerjék a családi ünnepek szerepét életünkben. Tudják, hogyan tehetik meghitté az ünnepeket</p>

<p>A munkahelyi viselkedés szabályai</p> <p>Pontos munkavégzés Vezető és beosztott viszonya Generációs problémák és azok kezelése</p>	<p>A tanulók ismerjék:</p> <p>A munkahelyi viselkedés szabályait, a pontos, fegyelmezett, szakszerű munkavégzés fontosságát. Pontosság, segítőkészség, hozzáállás szerepét a munkahelyen.</p> <p>Ismerjék meg a különböző munkakapcsolatokat és a hozzákapcsolódó viselkedési módokat / alá – fölé rendeltség Ismerjék a generációs problémák okait a munkahelyen.</p> <p>Ismerjék meg a munkahelyen felmerülő konfliktus helyzeteket és azok kezelésének módját.</p> <p>Tudjanak egyszerűbb konfliktus helyzeteket megoldani</p>
---	---

Fejlesztési követelmények:

- Fejlődjön a tanulók beszédkézsége,
- beszéd stílusa, viselkedése.
- Alakuljon ki bennük a másik iránti tisztelet, a kultúrált vita iránti igény.
- Képesek legyenek saját hibáiknak felismerésére, azok korrigálására.

Értékelés módja:

- Egyes témakörökhöz kapcsolódó házi dolgozatok készítése.
- Órai aktivitás, szituációs gyakorlatokba való aktív részvétel.
- Viselkedés a tanítási órákon.

A szóbeli értékelés folyamatosan történik.

Szabad sáv keretében iktathatunk be olyan órákat ahol a tanulók értékelik saját és társaik munkáját, ez történhet havonta vagy egyes témakör lezárása ként. A kiemelkedő fejlődést a szóbeli kommunikáció terén mindenkor érdemjeggyel is jutalmazzuk.

A házi dolgozatok értékelése: *tartalmilag* a megadott témáról szóljon. Tartalmazzon olyan gondolatokat, amelyek kapcsolhatók az egyes témakörökhöz. *formailag* :

- margó
- vonalvezetés
- helyesírás
- mondatszerkesztés
- dátum, aláírás, osztály,
- olvasható írás

Elégséges a tanuló teljesítménye akkor, ha a házi dolgozatok 50 %- át beadja és a követelményeknek megfelelő minimum viselkedési formákat elsajátította

Cél: a személyiség fejlesztés az egyéni és a szakmai sikerek elérésének kommunikációs eszközökkel történő elősegítése.

A tanulók sajátítsák el, és tudatosan alkalmazzák a helyes beszédtechnikát, valamint az írásbeli kommunikáció alapszabályait.

Első szakképzési évfolyam feldolgozásra kerülő témakörei

TANANYAGEGYSÉG			Tananyagegységhez tartozó összes tananyagelem				
			azonosítója	óraszama			
Sorszám	megnevezése	jellege		elméleti	elméletigényes gyakorlati	gyakorlati	összes
1.	Az emberi kommunikáció	szk			2	2	
2.	Nem verbális kommunikáció	szk			2	2	
3.	Verbális kommunikáció	szk		10		10	
4.	Kommunikációt segítő eszközök	szk	2			2	
5.	Jog, erkölcs, illem	szk	4			4	
6.	A munka világának sajátos viselkedési szabályai	szk		10		10	
	Összesen	szk	6	20	4	30	

A tananyagelemek tartalmának részletezése

Tananyag	Követelmény
Az emberi kommunikáció Kommunikáció fogalma, nyelvi modellje, típusai, csatornái	A tanulók ismerjék a kommunikáció fogalmát, fejlődésének főbb területei, kommunikációs eszközöket és hatásuk a társadalomra. Az írás és a beszéd kialakulása, fejlődésének főbb szakaszai, jelentősége az emberi kapcsolatokban.
Nem verbális kommunikáció	Ismerjék meg a nem verbális jelek szerepét a kommunikációban. Tudják, hogy a hangsúlynak, hanglejtésnek milyen fontos szerepe van az emberi kommunikációban. Ismerjék a nonverbális kommunikációt, annak hatását, különös tekintettel a mimika és a gesztikuláció területére
Verbális Kommunikáció Írásbeli kommunikáció: névjegy, önéletrajz, állaspályázat, hivatalos levél, magánlevél	Ismerjék: a névjegy szerepét a mindennapi és a hivatalos életben, ismerjék azok formai követelményeit, fajtáit, alkalmazásának területeit. Tudják az önéletrajz és az állaspályázat formai és tartalmi követelményei Ismerjék a magán és hivatalos levél formai és tartalmi követelményei. Tudjanak formanyomtatványokat kitölteni.
Nem verbális jelek szerepe a kommunikációban. Nem verbális jelek típusai: hanglejtés, hangsúly, testbeszéd,	Ismerjék a helyes beszéd és légzéstechnikát, mondat és szövegfonetikai eszközöket. Ismerjék a hangsúly, hangerő szerepét a mindennapi kommunikációban.

<p>szimbolikus jelek. Beszéd, beszédtechnika. Légzéstechnika. Mondat és szövegfonetikai eszközök. Kapcsolatfelvétel, Kapcsolattartása, Kapcsolat lezárása</p>	<p>Tudják a köszönés, megszólítás, bemutatás, bemutatkozás szabályait. Ismerjék a társalgás formáit, nyelvi szabályait. A verbális és nem verbális jelek kapcsolatát, egymásra hatását. Tudják azt, hogy a kommunikáció a gondolatok közlése mellett az érzelmekről is tanúskodik.</p>
<p>Kommunikációt segítő eszközök Telefon használat, Telefax, másológép</p>	<p>Tudják a telefon, mobiltelefon használatának szabályait. Ismerjék, hogyan kell használni a telefont a munkahelyen, és gyakorolják a telefonálást nyilvános telefonkészülékkel, mobiltelefonnal. Ismerjék a telefax, másológép használatát, kezelését.</p>
<p>Jog, erkölcs, illem <i>Fogalom meghatározás</i> Kik és miért hoznak szabályokat egy társadalomban? Mi a különbség az írott és íratlan szabályok között?</p>	<p>A tanulók tudják, hogy miért van szükség szabályokra egy társadalomban, kik hozzák ezeket, a szabályokat. Ismerjék, hogy a szabályok megszegőit hogyan bünteti a társadalom. Ismerjék meg a jog, erkölcs, illem fogalmát és a köztük lévő különbségeket. Ismerjék a társadalmi együttélés szabályait. Ismerjék az írott és íratlan szabályok közötti különbségeket.</p>
<p><i>Nyelvi illemtan.</i> A jellem A lelkiismeret A magatartás, viselkedés Az illedelmesség, a jó modor Az udvariasság Az előzékenység Figyelmesség Önuralom A megjelenés, fellépés, öltözködés</p>	<p><i>Ismerjék a nyelvi illemtan, szabályait, alkalmazását.</i> Tudják, mire kell ügyelni társalgás közben. Ismerjék a jellem, lelkiismeret, illedelmesség, udvariasság, előzékenység, önuralom, figyelmesség fogalmát, alkalmazását. Szituációs gyakorlatok keretében gyakorolják, illetve alkalmazzák azokat a mindennapi élethelyzetekben. Ismerjék meg a jó megjelenés szabályait. A határozott fellépés fogalmát, fontosságát,</p>
<p>A munka világának sajátos viselkedési szabályai A munkavállaló megjelenése, külleme, viselkedése. Szakszerűség és munkastílus. Reklamációk és a konfliktusok kezelése.</p>	<p>Ismerjék a munkahelyi viselkedés szabályait, pontos, fegyelmezett, szakszerű munkavégzés feltételeit. Ismerjék a munkakapcsolatokat és a hozzákapcsolódó viselkedési formákat. Ismerjék a generációs problémákat és az ebből adódó konfliktusokat a munkahelyeken és tudják azokat megfelelően kezelni. Ismerjék a megrendelők, a vevők fogadásának szabályait. Ismerjék az önuralom, önfegyelem szerepét a munkahelyen. Szituációs gyakorlatok keretében gyakorolják a megrendelővel való bánásmódot, konfliktusok kezelését.</p>

Fejlesztési követelmények:

- *beszédtechnika*
- írásbeli kommunikáció
- alkalmazkodó képesség
- konfliktusok elkerülésének és helyes kezelésének módja
- empátia
- együttműködő képesség

Értékelés módja: *írásbeli* - egyes témakörökhöz kapcsolódó házi feladatok készítése / értékelés, követelmény lásd. 9. évfolyamnál /

Minimum követelmény:

- a házi dolgozatok 50 %-ának a beadása
- formai követelmények betartása
- olvasható írás

Szóbeli értékelés: órai aktivitás, szituációs gyakorlatokba való aktív bekapcsolódás, hozzászólások, vélemények, viselkedés a tanítási órán.

Szóbeli értékelés folyamatosan történik.

Szabadsáv keretében iktathatunk be olyan órákat, ahol a tanulók értékelik saját és társaik munkáját, ez történhet havonta vagy az egyes témakörök lezárásaként. A kiemelkedő fejlődést a szóbeli kommunikáció terén mindenkor érdemjeggyel is jutalmazzuk.

Elégséges a tanuló teljesítménye akkor, ha az alapvető viselkedési szabályokat a társaival és a felnőttekkel szemben elsajátította, és alkalmazni tudja. Ismeri az önéletrajz, állaspályázat elkészítésének szabályait. Ismeri a formanyomtatványok tartalmi követelményeit, és kevés segítséggel megírja a hivatalos iratokat. Eleget tesz a kereskedővel, illetve vendéglátós dolgozóval szemben támasztott követelményeknek. Ismeri a vevő, illetve vendég típusokat.

Alkalmazott módszerek 9. – 10. évfolyamon:

Olyan munkaformák, módszerek alkalmazása ahol a tanulók maguk fedezik fel a helyes viselkedési szabályokat a konfliktusok kezelésének módját. A szituációs gyakorlatokat közösen beszéljük meg a tanulókkal, a helyes és a helytelen viselkedési módokra hívjuk fel a figyelmet.

Alkalmazott taneszközök:

Tankönyv

Göczi – Pintér: Önismereti játékok gyűjteménye

Hajas Zsuzsa: Kommunikációs gyakorlatok

Rázsó Katalin: Játszunk együtt

Inge Wolff: Nagy illemkódex

Tanítási órát segítő taneszközök:

Írásvetítő

Videó

Videokamera

Televízió

Filctoll

Jelzőtáblák